

FEJÉR VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL
Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály

Iktatószám: FE/KTF/2066-60/2025.

Tárgy: **Környezetvédelmi működési engedély**

Ügyintéző: Herkéné Török Erzsébet

HATÁROZAT

1. Engedélyes megnevezése, azonosítók

1.1 Engedélyes megnevezése: Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság (a továbbiakban: Engedélyes)

1.2 Engedélyes székhelye: 8000 Székesfehérvár, Balatoni u. 6.

1.3 Statisztikai azonosító jele: 15308407-8411-312-07

1.4 Környezetvédelmi Ügyfél Jel (KÜJ): 100099221

1.5 Objektum címe, amelyre az engedély vonatkozik: 8092 Pátka, Kültérület címen nyilvántartott víztározó (továbbiakban: Objektum)

1.6 Objektum által érintett ingatlanok: Székesfehérvár, 020108 hrsz., Pátka 0170/1 hrsz.

1.7 EOVS koordináták: Objektum: X= 212800 m, Y= 607600 m

1.8 Környezetvédelmi Területi Jel (KTJ_{Obj}): 102079703

2. Az engedélyezett tevékenység

Az Engedélyes részére a VIZITERV Environ Nonprofit Kft. által 2025. februárban elkészített „A Velencei-tó vízpótlását biztosító Pátkai-tározó helyreállításához szükséges tervezési és előkészítési feladatok A Pátkai-tározó környezetvédelmi teljesítményértékelése” című környezetvédelmi teljesítményértékelés dokumentáció, valamint az eljárás során benyújtott kiegészítések alapján jelen határozatomban foglalt feltételekkel

környezetvédelmi működési engedélyt adok

a Velencei-tó vízpótlását biztosító Pátkai-tározó rekonstrukciójára, valamint a Pátkai-tározó és létesítményei üzemeltetésére a 3. pontban részletezettek szerint.

3. Az engedélyezett tevékenységre vonatkozó általános adatok

A környezethasználattal érintett ingatlanok

A víztározóval érintett ingatlanok: Székesfehérvár, 020108 hrsz., Pátka 0170/1 hrsz.

A tervezett rekonstrukcióval érintett – a víztározó területén kívüli – ingatlanok: Pátka, 095/2; 0173/1 hrsz.

Kérjük, válaszában hivatkozzon ügyszámunkra!

8000 Székesfehérvár, Szent István tér 9., Tel. szám: 22/526-900, Fax: 22/526-905, e-mail: hivatal@fejer.gov.hu

Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály

Ügyintézés helye: 8000 Székesfehérvár, Hosszúsétátér 1. Levelezési cím: 8002 Székesfehérvár, Pf.: 137.

Hivatali Kapu: FMKHKOTE, 733602766

Telefonszám: (22) 795-145, E-mail: kornyeztvedelem@fejer.gov.hu

Ügyfélfogadás: Hétfő: 8³⁰-12⁰⁰; Szerda: 8³⁰-12⁰⁰ és 13⁰⁰-15³⁰; Péntek: 8³⁰-12⁰⁰

Y:\DokuTar\OSAP\2025\ESZO\FVO\Környezetvédelmi ügyek\Határozat\FE_KTF_2066_60_2025_határozat.docx

A víztározó üzemeltetésének célja

A Pátkai-víztározó a Zámolyi-tározóval együtt elsődlegesen a Velencei-tó vízszintjének szabályozására szolgál. A vízbő időszakok lefolyásának betározásával és visszatartásával csökkenti az árvízi hozamokat, megakadályozza a Velencei-tó túltöltődését, illetve a tározott víz leeresztésével mérsékelhető a Velencei-tóban a vízhiány. A sorba kapcsolt vízpótló rendszer legfelső elemeként a Zámolyi tározó csak a Pátkai-tározóval volt eredetileg közvetlen kapcsolatban, azonban 2024. márciusa óta a Pátkai-tározó megkerülésével is engedhető belőle víz a Velencei-tóba.

A Pátkai-tározóban végezhető halászati tevékenység, ez azonban alá van rendelve a vízkészlet-gazdálkodási céloknak.

A rekultiváció célja

A Velencei-tó vízpótlásának érdekében a víztározó vízminőségének helyreállítása.

A környezethasználat hatásterületének behatárolása

A tervezett munkálatok közvetlenül Pátka község belterületének határát érintik. A tározó és rekonstrukciós munkálatainak teret adó területek a keleti oldalukon határosak belterületi ingatlanokkal. A zajterheléssel esetlegesen érintett területek a tározó közvetlen környezetében lévő belterületi ingatlanok.

A rekonstrukciós munkák által érintett ingatlanok besorolásai: védelmi erdőterület (Ev), kemping (Kb-k), rekreációs, sport terület (Kb-rs), horgász faházak terület (K-fh), kötőtpályás közlekedési terület (Kök-1), közlekedési célú közterület (Köu-2), közlekedési célú közterület (Köu-3), turisztikai terület (K-tu), falusias lakóterület (Lf-1), falusias lakóterület (Lf-3), kisvárosi lakóterület (Lk-1), kertvárosi lakóterület (Lke-3), kertvárosi lakóterület (Lke-4), településközponti vegyes terület (Vt-1), zöldterület (közkert/közpark) (Zkk).

A tervezett rekonstrukciós munkálatok beavatkozási helyszínéhez legközelebb eső védendő homlokzatok átlagosan 190 méterre helyezkednek el a tározótól K-i irányban.

A Pátkai-tározó jellemző adatai a hatályos üzemeltetési szabályzat alapján

Jellemző vízszintek	Vízállás [cm]	Térfogat [millió m³]	Felület [ha]
Max. árvízszint	700	9,45	328
Max. üzemi vízszint	650	7,85	312
Min. üzemi vízszint	370	0,8	130

Vízmérce nulla pontja: 116,34 mBf.

A víztározót a Császár-víz duzzasztásával, kereszt- és oldaltöltéses kialakítással építették. A völgyzáró gát a Császár-víz 9+470 km szelvényében van. A tározó vízgyűjtő területe 351 km².

A tervezett rekonstrukciós munkák és az érintett ingatlanok

A tervezett beavatkozások

- Pátkai-tározó É-i részén a Császár-víz medrében depónia és műtárgy építése (13+433 km)
- Pátkai-tározó meglévő átkötő-csatorna vízkormányzó műtárgy építése (13+526 km)
- Pátkai-tározó meglévő Kábel-gát áteresztő kiváltása (12+750 km)
- Pátkai-tározó Halmentő-tórész töltés és oldalbukóval egyben kialakított tiltós műtárgy építése (10+440 - 11+136 km)
- Pátkai-tározó meglévő Borosgát magasítása, kiszélesítése és vízzáróvá tétele (11+156 km)
- **Rovákja-patak hordalékfogó műtárgy építése**
- Pátkai-tározó meglévő egyesített (leeresztő és árapasztó) műtárgy bontása (9+505 km)
- Pátkai-tározó új leeresztő műtárgy építése (9+505 km)
- Pátkai-tározó új árapasztó műtárgy és levezető csatorna építése
- **Pátkai-tározó alatti Császár-víz medrében halágy építése**

- Pátkai-tározó meglévő Szivárgó-árok rekonstrukciója
- Pátkai-tározó mederanyag kotrása és elhelyezése
- **Császár-víz Zámolyi-tározó alatti szakaszának mederrendezése és vb. halágy kialakítása**

Beavatkozás	Érintett ingatlan
Mederrendezés, burkolás és külső halágy kialakítása a Császár-víz Zámolyi-tározó alatti szakaszán	Pátka 095/2
Átkötő-csatorna vízkormányzó műtárgyának építése + töltések építése	Pátka 0170/1
Új elzárás kiépítése az átkötő-csatorna átereszének felvízi részéhez	Pátka 0170/1
Szivárgó-árok kisvízi szelvényének burkolása, padkás nagyvízi szelvény kialakítása	Pátka 0170/1
Kábel-gát áteresztés kiváltása új, keretelemes, tiltós előfejjel kialakított műtárggyal	Pátka 0170/1
Tározótér kotrása	Pátka 0170/1
Kotort anyag elhelyezése keleti töltés mentén nyomópadkában és két szigetben	Pátka 0170/1
Kotrás utáni mederegyengetés	Pátka 0170/1
Belső Halmentő-törész kialakítása a Rovákja-patak torkolatánál (~22 ha), vízzáró töltés építéssel, zsilipes leeresztő műtárggyal és árapasztóval kialakítva	Pátka 0170/1
Új hordalékfogó kialakítása a Rovákja-patakon, a bújató fölötti szakaszon	Pátka 0173/1
Szivárgó-árok kisvízi szelvény burkolása, padkás szelvény kialakítása	Székesfehérvár, 020108
Új uszadékfogó rács építése a Szivárgó-árok gátórház melletti mederszakaszán	Székesfehérvár, 020108
Egyesített leeresztő műtárgy bontása és új, kisebb kapacitású műtárgy építése	Székesfehérvár, 020108
Új árapasztó műtárgy és csatorna építése	Székesfehérvár, 020108
Burkolt külső halágy kialakítása pallós elzárási lehetőséggel, halráccsal a Császárvízen, a Szivárgó-árok becsatlakozása alatt közvetlen	Székesfehérvár, 020108
Kotort anyag elhelyezése keleti töltés mentén töltésvállban/nyomópadkában	Székesfehérvár, 020108
Tározótér kotrása	Székesfehérvár, 020108
Kotrás utáni mederegyengetés	Székesfehérvár, 020108

A tervezett kotrás

A Pátkai-tározó teljes leeresztésére 2019. és 2023. között nem került sor. 2024. év elején részben a Velencei-tó alacsony vízállása, részben a tározó viszonylag elfogadható vízminősége, valamint az átfogó vízminőség- és szerkezetjavító beavatkozások előkészítése okán a Pátkai-tározó vizének leengedésére is sor került, amely 2024. április végére valósult meg.

A beavatkozás során a tározó leürített állapotban van, azonban a rajta átfolyó Császár-víz vezérárkában felszíni víz folyik/folyhat. Amennyiben a beavatkozások szükségessé teszik, a Császár-víz teljes vízhozama is átirányítható a Szivárgó-árokba. Ebben az esetben a Császár-víz vezérárka csak a tározó területére hulló csapadék összegyűjtésére és elvezetésére szolgál.

A kotrandó terület kb. 252 ha. Mivel a kivitelezés során száraz kotrás történik, az elhelyezendő anyag térfogata a szikkadt mederanyag átlagos fizikai tulajdonságait tekintetbe véve kb. 2 000 000 m³. A kotrás földmunkagépekkel történik, és a kotort anyag a mederben megépítendő

belső töltésekben, két szigetben, valamint a tározó keleti oldali töltése és a Szivárgó-árok között kerülhet elhelyezésre.

4. Környezetvédelmi előírások

4.1 Levegőtisztaság-védelmi előírások

- 4.1.1** A kivitelezés során csak megfelelő műszaki állapotú munkagépek és szállítójárművek üzemeltethetők. A munkagépek és a szállítójárművek megfelelő gyakoriságú karbantartásáról gondoskodni kell a légszennyező anyag kibocsátás növekedésének megakadályozása céljából.
- 4.1.2** A kivitelezés során a munkagépek felesleges üresjáratását kerülni kell.
- 4.1.3** A kivitelezés nem okozhat légszennyezést, valamint a levegő olyan mértékű terhelését, amely légszennyezettséget okoz.
- 4.1.4** A kivitelezést úgy kell folytatni, hogy a porképződés a lehető legkisebb mértékű legyen.
- 4.1.5** A levegővédelmi követelmények teljesülését a kivitelezés, valamint az üzemeltetés során a levegőtisztaság-védelmi hatásterületen biztosítani kell.
- 4.1.6** A kivitelezés során a kiporzásra hajlamos anyagok szállításakor a rakományt ponyvázni kell.
- 4.1.7** A kivitelezés időszakában a porképződés csökkentésére az időjárástól függően a szilárd burkolattal nem rendelkező szállítási útvonalak megfelelő gyakoriságú locsolásáról gondoskodni kell.
- 4.1.8** Erős, viharos szél esetén a porkibocsátással járó tevékenységeket ideiglenesen szüneteltetni kell.
- 4.1.9** A kivitelezéssel érintett területen (beleértve a szilárd burkolattal nem rendelkező szállítási útszakaszt is) a munkagépek és a szállítójárművek sebességét úgy kell megválasztani, hogy az esetleges kiporzás minimalizálható legyen.
- 4.1.10** A kivitelezés megkezdése előtt a kiporzás csökkentése érdekében a szilárd burkolattal nem rendelkező szállítási útszakaszokat – a dokumentációban foglalt helyeken - zúzott kő terítéssel kell ellátni.

A kivitelezés megkezdését **15 nappal előtte**, az útszakaszok zúzott kő terítésének befejezését **15 napon belül** be kell jelenteni a Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályának.

4.2 Hulladékgazdálkodási előírások

- 4.2.1** A kivitelezési munkák befejezését követően a kivitelező köteles elkészíteni a bontási tevékenység során ténylegesen képződött hulladékokról a **bontási hulladék nyilvántartó lapot**.
- 4.2.2** A bontási hulladék nyilvántartó lapot, valamint a hulladékokat kezelő szervezetek átvételi igazolását be kell nyújtani a területileg illetékes környezetvédelmi hatóságra.
Határidő: a bontási tevékenység befejezését követő **30 napon belül**
- 4.2.3** A rekonstrukciós tevékenységet a hulladékképződés megelőzésével, a keletkező hulladék mennyiségének és veszélyességének csökkentésével, a hulladék hasznosításával, környezetkímélő ártalmatlanításával kell végezni.
- 4.2.4** A kivitelezés és működés során képződő hulladékok gyűjtését, a gyűjtőhelyek kialakítását a hatályos jogszabályokban foglaltak szerint kell végezni.
- 4.2.5** A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenység és a hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenység körébe nem eső hulladékok kizárólag az adott hulladék kezelésére engedéllyel és feljogosítással rendelkező szervezetnek adható át további kezelésre.

4.3 Zaj és rezgésvédelmi előírások

- 4.3.1** A tározó üzemeltetéséből semmilyen körülmények között nem származhat a védendő területeken határértéket meghaladó környezeti zaj-és rezgésterhelés.
- 4.3.2** A gépi berendezések, zajforrások folyamatos karbantartásával kell biztosítani a zaj- és rezgésterhelési határértékek teljesülését a védendő területeken.
- 4.3.3** Fejlesztés esetén a telephelyi technológiát, az alkalmazott gépeket, telepített berendezéseket, egyéb eszközöket a környezeti zajkibocsátás minimalizálására alkalmas módon kell megválasztani. A telephelyi technológia bármilyen módosításának, vagy új zajforrás telepítésének feltétele a zajvédelmi követelmények maradéktalan betartása.
- 4.3.4** Amennyiben a zajforrásokban, azok üzemeltetésében vagy a telephelyek környezetében olyan változás áll be, ami a környezeti zajviszonyokat kedvezőtlen irányban megváltoztatva határérték túllépést okozhat, a változást 30 napon belül be kell jelenteni a Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályának (továbbiakban: Környezetvédelmi Hatóság).
- 4.3.5** A kivitelezési munkálatok során műszaki és szervezési intézkedésekkel kell biztosítani a vonatkozó zaj- és rezgésterhelési határértékek betartását.
- 4.3.6** A kivitelező felmentést kérhet a külön jogszabály szerinti zajterhelési határértékek betartása alól a Környezetvédelmi Hatóságtól az építési időszakra, amennyiben a zajkibocsátás műszaki vagy munkaszervezési megoldással határértékre nem csökkenthető.

4.4 Táj- és természetvédelmi előírások

- 4.4.1** A tározó üzemeltetése során a természetvédelmi szempontokat a továbbiakban is figyelembe kell venni.
- 4.4.2** Amennyiben a tározó tartósabban (több hónapra, esetlegesen évekre) leeresztésre kerül, a tározó aktuálisan szárazon álló, növényzettel borított területrészeinek kezelését kaszálással (esetlegesen legeltetéssel) kell biztosítani.
- 4.4.3** A fenntartás során a tározó partvonalában lévő nádasok, gyékényesek, őshonos fák és cserjék irtása csak a műszaki szempontból indokolt minimális mértékben lehetséges, amelyet (az inváziós fás szárú fajok irtásával együtt) a költési időszakon kívülre (azaz a március 1. és július 15. közötti időszakon kívülre) kell időzíteni.
- 4.4.4** A további üzemeltetés során az inváziós lágy- és fásszárú növényfajok visszaszorításáról és terjedésük megakadályozásáról mechanikus úton folyamatosan gondoskodni szükséges (feltöltött és különösen leeresztett állapotban is).
- 4.4.5** A tározót kísérő meglévő erdőállományok felújítása őshonos fafajokkal javasolt, különös tekintettel nem sarjztatással történő erdőfelújítás esetén.
- 4.4.6** A rekonstrukcióhoz kapcsolódó kivitelezés során törekedni kell a minimális végleges, illetve időleges terület-igénybevételre. A kivitelezés során az inváziós fajok visszaszorításáról és továbbterjedésük megakadályozásáról mechanikus úton folyamatosan gondoskodni szükséges.
- 4.4.7** A rekonstrukcióhoz kapcsolódó kivitelezési munkákat a területen már meglévő faállomány őshonos egyedeinek megőrzésére törekedve kell végezni (többek között a tározótéren belül tervezett ideiglenes szállító út kialakításánál is).
- 4.4.8** A rekonstrukciós munkálatokat és az ahhoz elkerülhetetlenül szükséges fás szárú növényállomány eltávolítását a költési és a szaporodási időszakon kívülre (azaz a március 1. és július 15. közötti időszakon kívülre) kell ütemezni. Ettől egyes munkaszakaszok esetében eltérni csak a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság arra vonatkozó nyilatkozata mellett lehet, amely szerint az adott tevékenység érintett időszakban való elvégzése a védett természeti értékek, illetve a Natura 2000 terület természetvédelmi kezelésével nem

ellentétes.

- 4.4.9** A Császár-víznek a szivárgó-árokba történő esetlegesen huzamosabb ideig történő terelésével a vízfolyás ökológiai állapota is sérül, erre figyelemmel a további tervezés során meg kell vizsgálni, hogy a szivárgó-árok kisvízi medrének burkolása műszaki szempontból a teljes hosszon elkerülhetetlenül szükséges-e. Vizsgálandó továbbá az is, hogy a burkolásra kerülő meder változatosabbá tételére (pl. egyes szakaszokon lapburkolat helyett kőszórás és/vagy egy-egy kisebb szakaszon mederszélesítés) nyílik-e műszaki lehetőség. Az erre vonatkozó vizsgálat eredményét a vízjogi létesítési engedélyezési eljáráshoz benyújtandó tervdokumentációban ismertetni kell.
- 4.4.10** Figyelembe kell venni, hogy a Császár-víz medrének burkolásának, a szivárgó-árok kisvízi medrének burkolásának, illetve a burkolt halágyak kialakításának természetvédelmi szempontból legkedvezőbb időszaka a szaporodási és a téli nyugalmi időszakon kívüli, azaz az augusztus 1. és november 15. közötti időszak.
- 4.4.11** A vízleeresztő műtárgy bontása a rajta lévő molnárfecske fészkekre figyelemmel csak (az ezen fajra jellemző) költési időszakon kívül, azaz (amennyiben az eltávolításra vonatkozó természetvédelmi hatósági engedély erről másképp nem rendelkezik) április 1. és szeptember 30. közötti időszakon kívül végezhető, külön természetvédelmi hatósági engedély birtokában.
- 4.4.12** A rekonstrukció befejezésével a kotort anyag elhelyezésével kiszélesítendő oldaltöltéseken elsősorban tájba illesztési célból – de részben a kotort anyag elhelyezése miatt eltávolításra kerülő, a területen jelenleg meglévő fás állomány pótlására – őshonos (semmiképpen nem invazív fajokból álló) fa- (és cserjetelepítés) szükséges, összhangban a tervező által 2111-054-2025 iktatószámom megküldött kiegészítésben szereplőkkel [amely szerint a töltésvállon fásítás tervezett]. A fásításra vonatkozó előzetes tervet (alkalmazni tervezett fajok, telepítési hely, sűrűség, ~egyedszám) a vízjogi létesítési engedélyezési eljáráshoz benyújtandó dokumentációban ismertetni szükséges. Figyelembe kell venni, hogy az azonos térközökkel telepített, egységes fasor az oldaltöltés mesterséges jellegét erősíti, így elsősorban ligetes jellegű, csoportosan és magányosan is álló egyedeket is tartalmazó, több (őshonos és tájhonos) fafajból álló telepítés javasolt. Javasolt a telepítést többek között a szivárgó-árok árnyékolásának céljából is tervezni.
- 4.4.13** A tervezett szigetek rézsűit tájba illő (azaz minél kisebb) hajlásszögekkel kell kialakítani, különös tekintettel az üzemvízszint feletti térrészekben. Az inváziós és gyomfajok rendszeres visszaszorítása a kialakítandó szigetek területén is szükséges, amely a létesítés utáni időszakban kiemelten fontos. Ennek érdekében a létesítés utáni időszakban – az inváziós és gyomfajok megjelenésének függvényében, de minimum 3 évig – évi többszöri kaszálást kell végezni.
- 4.4.14** A tározó-oldaltöltés rézsűjének kábelgát alatti, a P-2. rajzszámú, átnézetes helyszínrajzon is kihagyásra jelölt, EOVS= 607.114, EOVS= 215.328 és EOVS= 607.337, EOVS= 214.866 pontok közötti szakaszán a védett mocsári kosbor jelenlévő jelentős állománya miatt kotrási anyag nem helyezhető el, az oldaltöltés érintett területét az eredeti állapotában kell meghagyni, területét ideiglenesen sem lehet igénybe venni (pl. szállításra, rámpa kialakítására, deponálásra). A kivitelezés során ezen területrészt a helyszínen jól azonosítható jelzésekkel le kell határolni, a jelzéseket a kivitelezés megkezdése előtt el kell helyezni és a kivitelezés végeztéig fenn kell tartani.
- 4.4.15** A Burján-ároktól É-ra lévő Natura 2000 területet érintő, jelenleg nem stabilizált földutakon tervezett szállítási útvonalon szükséges egyéb beavatkozásokat (pl. út stabilizálása) előzetesen egyeztetni kell a természetvédelmi kezelő Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal, a meglévő földutakkal határos gyepterületeken a szállítási tevékenység tilos. Szállítási célból ideiglenesen a Natura 2000 terület ezen részén lévő földutak csak száraz időszakban vehetők igénybe.

- 4.4.16** Az újonnan kialakítandó (burkolásra nem kerülő) földművek, rézsűfelületek (haladéktalanul történő) gyepesítése szükséges. A gyepesítésre kerülő felületek mechanikai úton történő gyommentesítéséről legalább a kivitelezés utáni első 3 évben – évi többszöri alkalommal gondoskodni szükséges.
- 4.4.17** Kültéri állandó megvilágítás (pl. leeresztő műtárgyon) csak akkor építhető ki, amennyiben erre kifejezett műszaki előírás/jogszabály/szabvány vonatkozik, ez esetben a fényforrások – a rovarok tömeges pusztulásának elkerülésére – csak az alábbi szempontok szerint létesíthetők (esetlegesen javasolt a mozgásérzékelő lámpák használata is):
- Az állandó kültéri megvilágításhoz csak teljesen ernyőzött, síkbúrás világítóeszközök használhatók. Ezeket olyan módon kell kialakítani és karbantartani, hogy fényük a vízszintes sík fölé közvetlenül ne vetülhessen.
 - Legfeljebb 3000 K színhőmérsékletű lámpák használhatók.
 - Csak a megvilágítási célhoz minimálisan szükséges fényáramú világítótestek alkalmazhatók.
- 4.4.18** A tározó vízminőségének rendszeres monitorozása továbbra is szükséges.
- 4.4.19** A tározó(k) új próbaüzemének lebonyolítása, a próbaüzem tapasztalatainak értékelése után a Pátkai-tározó, illetve a Velencei-tó és a vízpótló tározók együttes üzemeltetési szabályzatainak felülvizsgálatát (és módosítását) tárgyi határozat rendelkezéseivel is összhangban a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi kezelői véleményét kikérve, az Igazgatóság bevonásával kell végezni. Ennek megtörténtét a Pátkai-tározó, illetve a Velencei-tó és a vízpótló tározók együttes üzemeltetési szabályzatainak felülvizsgálatához (és módosításához) kapcsolódó vízjogi eljárások során igazolni szükséges.
- 4.4.20** A Pátkai-tározó, illetve a Velencei-tó és a vízpótló tározók együttes üzemeltetési szabályzatainak előbbiek szerinti felülvizsgálatát (és módosítását) követően az üzemeltetési tapasztalatokat a változó éghajlati tényezők, a változó társadalmi igények, illetve az üzemeltetés során esetlegesen előforduló természetvédelmi konfliktushelyzetek figyelembevételével rendszeres időközönként (a rekonstrukciót követő üzemeltetés kezdeti időszakában kétfévente) értékelni kell, amely alapján szükség esetén a szabályzatok további módosítását is el kell végezni. Az értékelés összegzését a Környezetvédelmi Hatóság részére az értékelt időszakot követő év február 1-ig meg kell küldeni.
- 4.5** **Értesítési kötelezettségre vonatkozó előírások**
- 4.5.1** A környezetvédelmi engedélyben alapul vett körülmények jelentős megváltozását, illetve tervezett jelentős megváltoztatását, továbbá a tulajdonosváltozást az érdekelt köteles a Környezetvédelmi Hatóságnak **tizenöt napon belül** bejelenteni.
- 5.** **A környezetvédelmi működési engedély kiadására irányuló eljárásban a jogszabály által meghatározott szakkérdéseket vizsgálva tett megállapítások**
- 5.1** **Közegészségügyi előírások**
- 5.1.1** A tevékenységet úgy kell végezni, hogy a tevékenység végzése során ne szennyeződhessenek a felszíni, a felszín alatti vizek, a földtani közeg, a levegő, erre vonatkozóan valamennyi vonatkozó előírás teljesüljön, így a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet, a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet, a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet. Kiemelten fontos a talaj- vagy vízszennyezés elkerülése, a vizek jó mennyiségi és minőségi állapotának biztosítása, aminek érdekében valamennyi vonatkozó előírást be kell tartani.
- 5.1.2** A kivitelezés során a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet 4. számú mellékletében meghatározottakkal összhangban meg kell tenni a szükséges védelmi

intézkedéseket annak érdekében, hogy az ivóvízbe annak minőségét kedvezőtlenül befolyásoló szennyeződés ne kerülhessen. A megfelelő ivóvíz minőséget a vízbázis által ellátott ivóvíz-ellátó rendszereken a kivitelezés során végig biztosítani kell. A vízbázis szennyeződését, a meglévő vízellátó létesítmények sérülését a kivitelezés során el kell kerülni.

- 5.1.3 A veszélyes anyagokkal, keverékekkel végzett tevékenység során be kell tartani az Európai Parlament és a Tanács vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról szóló 1907/2006/EK (REACH) rendeletében, a kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvényben (a továbbiakban: Kbtv) és valamennyi végrehajtási rendeletében foglaltakat.
- 5.1.4 Veszélyes anyaggal és keverékkel végzett tevékenység a Kbtv. 28. §-a alapján csak a felhasznált anyag vagy keverék adatait tartalmazó biztonsági adatlap birtokában kezdhető meg.
- 5.1.5 A Kbtv. 20. § (3) bekezdése szerint a veszélyes anyaggal, illetve a veszélyes keverékkel kapcsolatos tevékenységet úgy kell megtervezni és végezni, hogy a tevékenység az azt végzők és más személyek egészségét ne veszélyeztesse, a környezet károsodását, illetve szennyezését ne idézze elő, illetőleg annak kockázatát ne növelje meg.
- 5.1.6 A területen dolgozók számára megfelelő illemhelyet, és az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 5/2023. (I. 12.) Korm. rendelet előírásainak megfelelő ivóvizet kell biztosítani.
- 5.1.7 Az építési kivitelezési tevékenységből származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken nem léphetik túl - a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII.3.) KvVM-EüM együttes rendelet 2. számú mellékletben meghatározott határértékeket.
- 5.1.8 Az üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken nem léphetik túl - a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII.3.) KvVM-EüM együttes rendelet 2. § (1) bekezdése alapján - az üzemi vagy szabadidő zajforrástól származó zajterhelési, *1. számú mellékletben* meghatározott határértékeket.
- 5.1.9 A közlekedéstől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken nem léphetik túl - a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII.3.) KvVM-EüM együttes rendelet 3. számú mellékletében meghatározott határértékeket.
- 5.1.10 A tevékenységgel előidézett rezgésterhelés nem lépheti túl a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII.3.) KvVM-EüM együttes rendelet 5. számú mellékletében meghatározott „az emberre ható rezgés vizsgálati küszöbértékei és terhelési határértékei az épületekben” értékeket.
- 5.1.11 A levegő védelemről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően, a rendelet 4. és 5. §-a alapján, a tevékenységet a dokumentációval összhangban úgy kell végezni, hogy abból a lehető legkevesebb légszennyező anyag kerülhessen a környezetbe, és így a tevékenység az azt végzők és más személyek egészségét ne veszélyeztesse, és a környezet károsodását, illetve szennyezését ne idézze elő, illetőleg annak kockázatát ne növelje meg.

5.2 **Kulturális örökség védelemre kiterjedő előírások:**

- 5.2.1 A beruházással érintett terület régészeti érintettségének tisztázására, illetve mértékének megállapítására előzetes régészeti dokumentációt (a továbbiakban: ERD) kell készíttetni, amely elvégzésére a Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ (1113 Budapest, Daróczi út 3.) jogosult.

- 5.2.2 Az elkészített ERD-t az első földmunkával járó tevékenység engedélyezésére irányuló hatósági eljárás kérelméhez kell mellékelni.

5.3 Termőföld minőségi védelmére kiterjedő előírások

- 5.3.1 A tározóból eltávolított mederanyag mezőgazdasági felhasználásához, a talajvédelmi hatóság külön engedélye szükséges, illetve a mezőgazdasági felhasználás csak a talajvédelmi hatóságnak történő bejelentéssel történhet.
- 5.3.2 A Pátkai-tározó rekonstrukciója és üzemeltetése az érintett, illetve a szomszédos termőföldi ingatlanok talajára semmilyen hatással nem lehet (humuszos talaj engedély nélküli megbontása, taposási károk, talajidegen anyagok elhelyezése, szennyezés, vízelvezetésből eredő eróziós károk stb.).
- 5.3.3 Minden olyan esetben, amikor a Pátkai-tározó rekonstrukciója és üzemeltetése során termőterületre káros, veszélyes vagy az előírástól eltérő esemény következik be, az illetékes a talajvédelmi hatóságot haladéktalanul tájékoztatni köteles.

5.4 Termőföld mennyiségi védelmére kiterjedő előírások

- 5.4.1 A tervezett beruházás a Pátka külterületi 095/2, 0170/1, valamint a Székesfehérvár külterületi 020108 helyrajzi számon termőföldet érinthet.
- A termőföld igénybevételének megkezdése időpontjában az igénybevevőnek rendelkezni kell a termőföld végleges illetve amennyiben szükséges, időleges más célú hasznosítását engedélyező véglegessé vált határozatokkal.

6. Érvényességi idő

- 6.1 A környezetvédelmi működési engedély érvényességi ideje: **2030. május 22.**

7. A szabályozás köre

- 7.1 A környezetvédelmi működési engedély nem mentesít egyéb, a tevékenység megkezdéséhez, folytatásához külön jogszabályok alapján szükséges engedélyek beszerzése alól.
- 7.2 A környezetvédelmi működési engedély nem értelmezhető a hatályos jogszabályokkal ellentétesen.
- 7.3 A környezetvédelmi működési engedély nem mentesít az ingatlan(ok) fölött rendelkezni jogosultak (tulajdonos, használó, vagyongazdálkodó, stb.) hozzájárulásának beszerzése, továbbá egyéb jogszabályi előírások betartása alól.
- 7.4 A Környezetvédelmi Hatóság az engedélyben szereplő kötelezettségek önkéntes teljesítésének elmaradása esetén végrehajtási eljárás keretében teszi meg a szükséges intézkedéseket.

8. Rendelkezés a felmerült eljárási költségek viseléséről

- 8.1 Az eljárás igazgatási szolgáltatási díja – 250.000,- Ft, azaz kétszázötvenezer forint – megfizetése az Engedélyes által igazolásra került. Egyéb eljárási költség nem merült fel.
- 8.2 Az eljárási költséget az Engedélyes viseli.

9. A döntés közzétele

- 9.1 A határozat kiadmányozását követően a Környezetvédelmi Hatóság haladéktalanul gondoskodik a határozatnak a hirdetőtábláján történő kifüggesztéséről, illetve az internetes honlapján való közzétételéről.

10. Jogorvoslat

A döntés ellen fellebbezésnek van helye. A fellebbezést a döntés közzétételétől számított tizenöt napon belül lehet előterjeszteni a Fejér Vármegyei Kormányhivatalnál, a környezetvédelmi hatósági ügyekért felelős helyettes államtitkárhoz címezve. A fellebbezést az elektronikus

kapcsolattartásra/elektronikus ügyintézésre köteles fél - többek között gazdálkodó szervezet és jogi képviselővel eljáró fél - kizárólag elektronikus úton terjesztheti elő a <https://epapir.gov.hu> honlapon keresztül (Kormányhivatali ügyek → Környezet- és természetvédelmi feladatok → Fejér Vármegyei Kormányhivatal).

A jogorvoslati eljárás illetékköteles. A határozat elleni fellebbezésért 5000 Ft, azaz ötezer forint illetéket kell fizetni.

A fellebbezés benyújtásának a döntés hatályosulására halasztó hatálya nincs.

Ha a fellebbezés alapján a hatóság megállapítja, hogy döntése jogszabályt sért, azt módosítja vagy visszavonja. Ha a fellebbezésben foglaltakkal egyetért, és az ügyben nincs ellenérdekű ügyfél, a hatóság a nem jogszabálysértő döntését is visszavonhatja, illetve a fellebbezésben foglaltaknak megfelelően módosíthatja.

Ha a hatóság a megtámadott döntést nem vonja vissza, illetve a fellebbezésnek megfelelően azt nem módosítja, javítja vagy egészíti ki, a fellebbezést a hatóság az ügy összes iratával, a fellebbezési határidő leteltét követően felterjeszti a másodfokú hatósághoz, a környezetvédelmi hatósági ügyekért felelős helyettes államtitkárhoz.

A fellebbezést a másodfokú hatóság bírálja el, amely a fellebbezéssel megtámadott döntést és az azt megelőző eljárást megvizsgálja. A másodfokú hatóság eljárása során nincs kötve a fellebbezésben foglaltakhoz.

A másodfokú hatóság a döntést helybenhagyja, a fellebbezésben hivatkozott érdeksérelem miatt, vagy jogszabálysértés esetén azt megváltoztatja vagy megsemmisíti. Ha a döntés meghozatalához nincs elég adat, vagy ha egyébként szükséges, a másodfokú hatóság tisztázza a tényállást és meghozza a döntést.

INDOKOLÁS

A környezetvédelmi, természetvédelmi és hulladékgazdálkodási hatáskörében eljáró Fejér Vármegyei Kormányhivatalhoz (továbbiakban: Környezetvédelmi Hatóság) 2025. február 7. napján a KDT Vízügyi Igazgatóság (továbbiakban: Engedélyes) meghatalmazásából a VIZITERV Environ Környezetvédelmi és Vízügyi Tervező, Tanácsadó és Szolgáltató Nonprofit Kft. által előterjesztett kérelem és a csatolt, a Velencei-tó vízpótlását biztosító Pátkai-tározó rekonstrukciójára irányulóan, a Pátkai-tározó és létesítményei vonatkozásában elkészített, környezetvédelmi teljesítményértékelést nyújtott be.

A kérelemhez mellékeltek a VIZITERV Environ Nonprofit Kft. által 2024. novemberben elkészített „A Velencei-tó vízpótlását biztosító Pátkai-tározó helyreállításához szükséges tervezési és előkészítési feladatok A Pátkai-tározó környezetvédelmi teljesítményértékelése” című dokumentációt.

A Pátkai-tározó kapacitása max. üzemi vízszintnél 7,85 millió m³, így a tározó a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 1. számú mellékletének 53. pontja [Duzzasztómű vagy víztározó 2 millió m³ duzzasztott, illetve tározott vízmennyiségtől] hatálya alá tartozik.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban: Kvt.) 77. § (1) bekezdése szerint az érdekelt a 73-76. §-ok megfelelő alkalmazásával saját környezetvédelmi teljesítménye értékelésére (tevékenysége átvilágítására), tevékenysége környezetre gyakorolt hatásának megismerésére felmérést végezhet (végeztethet) és - kérelmére - azt a környezetvédelmi hatóság jóváhagyja.

A Kvt. 77. § (2) bekezdése szerint, ha az érdekelt környezetvédelmi engedélyhez, illetve egységes környezethasználati engedélyhez kötött tevékenységét ilyen engedély nélkül kezdte meg, az (1) bekezdés szerinti értékelés céljából felmérést végezhet. Az érdekelt kérelmére a környezetvédelmi hatóság működési engedélyt ad.

Fentiek alapján a Környezetvédelmi Hatóságnál FE/KTF/2066/2025. ügyszámon környezetvédelmi működési engedély kiadása tárgyában indult közigazgatási hatósági eljárás.

Az eljárás megindításától számított nyolc napon belül az *általános közigazgatási rendtartásról* szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban: Ákr.) 43. § (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel hiánypótlás benyújtását írtam elő az FE/KTF/2066-5/2025. iktatószámú végzésben.

A teljes eljárásra történő áttérésről az ügyfelet tájékoztattam. A tájékoztató dokumentumot a Környezetvédelmi Hatóság honlapján (www.kormanyhivatalok.hu) is közzétettem.

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítottam, hogy hiánypótlás benyújtása szükséges. Az eljárás során az FE/KTF/2066-5/2025. ügyiratszámú és az FE/KTF/2066-24/2025. ügyiratszámú végzésben hiánypótlásra, továbbá az FE/KTF/2066-15/2025., az FE/KTF/2066-35/2025., az FE/KTF/2066-42/2025. iktatószámú végzésekben a tényállás tisztázása érdekében kiegészítés benyújtására hívtam fel az Engedélyest, aki a végzésekben foglaltaknak eleget tett.

Ügyféli jogállás elismerése

A természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 625/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet (továbbiakban: 625/2022. Korm. rendelet) 19. § aa) pontja szerint a nemzeti park igazgatóságok állami alaptevékenységük körében ellátják a védett és fokozottan védett természeti értékek, védett és fokozottan védett természeti területek, a Natura 2000 területek és közösségi jelentőségű értékek, valamint a nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá tartozó területek és értékek természetvédelmi kezelésével kapcsolatos feladatokat, kivéve azokat a feladatokat, amelyeket jogszabály alapján más szerv vagy természetes személy köteles ellátni. A b)-d) pont szerint vezetik a működési területükön lévő védett természeti területek és természeti értékek, valamint az egyedi tájértékek nyilvántartását, gondoskodnak a természetvédelmi célú nyilvántartások vezetéséhez szükséges elsődleges és másodlagos adatgyűjtésről, illetve működtetik a feladatkörükkel összefüggő területi monitoring és információs rendszert, együttműködnek más információs és ellenőrző rendszerekkel.

Figyelemmel arra, hogy a tervezett tevékenység a Zámolyi-medence (HUDI30002 területkódú) különleges természet-megőrzési és különleges madárvédelmi Natura 2000 területre is kiterjed, így az eljárás a védett természeti értékeket kezelő szerv működési terület szerint illetékes Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság alaptevékenységét is érinti ügyféli jogállását elismertem és ügyféli nyilatkozattételre hívtam fel az FE/KTF/2066-10/2025. ügyiratszámú végzésben. Az eljárás során beérkezett kiegészítéseket és észrevételeket részére az ügyféli nyilatkozat kialakításához megküldtem. A **Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság DINPI/1367-1/2025.** ügyiratszámon adta meg ügyféli nyilatkozatát az alábbiak szerint:

„A völgyzárógátas tározók hatása természetvédelmi szempontból általában nem kedvező. A völgyzárógátak gátolják a vízfolyások hosszirányú átjárhatóságát, illetve a tavak, a tapasztalatok alapján, kedvezőtlen hatással vannak a víz minőségére. A Zámolyi és Pátkai tározók üzemeltetésének módja a gyakorlatban jobbra a Velencei-tó turisztikai vízigényének van alárendelve, így az üzemeltetés során előforduló alkalmoszerű vízleeresztések magukra a tározókra és azok élővilágára is káros hatással lehetnek.

Igazgatóságunk adatbázisa alapján, a Pátkai-tározó területén az alábbi természeti értékek előfordulásáról van tudomásunk.

faj latinul	faj magyarul	természetvédelmi oltalom	NATURA2000
<i>Accipiter gentilis</i>	héja	Védett	BD_2
<i>Accipiter nisus</i>	karvaly	Védett	BD_2
<i>Actitis hypoleucos</i>	billegetőkankó	Védett	BD_2_jelölő
<i>Alcedo atthis</i>	jégmadár	Védett	BD_jelölő
<i>Anas clypeata</i>	kanalas réce	Védett	BD_2_jelölő
<i>Anas crecca</i>	csörgő réce	Védett	BD_2_jelölő
<i>Anas platyrhynchos</i>	tőkés réce	Nem védett	BD_2_jelölő
<i>Anas querquedula</i>	bőjtő réce	Fokozottan védett	BD_2_jelölő
<i>Anser albifrons</i>	nagy lilik	Nem védett	BD_2_jelölő
<i>Anser anser</i>	nyári lúd	Nem védett	BD_2_jelölő
<i>Anthus campestris</i>	parlagi pityer	Védett	BD_jelölő
<i>Ardea cinerea</i>	szürke gém	Védett	BD_2
<i>Aythya ferina</i>	barátréce	Védett	BD_2_jelölő
<i>Aythya nyroca</i>	cigányréce	Fokozottan védett	BD_jelölő
<i>Botaurus stellaris</i>	bölgőmbika	Fokozottan védett	BD_jelölő
<i>Branta ruficollis</i>	vörösnyakú lúd	Fokozottan védett	BD_jelölő
<i>Bucephala clangula</i>	kerceréce	Védett	BD_2_jelölő
<i>Buteo buteo</i>	egerészölyv	Védett	BD_2
<i>Calidris alpina</i>	havasi partfutó	Védett	BD_2
<i>Calidris minuta</i>	apró partfutó	Védett	BD_2
<i>Calidris temminckii</i>	Temminck-partfutó	Védett	BD_2
<i>Charadrius dubius</i>	kis lile	Védett	BD_2
<i>Chlidonias hybrida</i>	fattyúszerkő	Fokozottan védett	BD_jelölő
<i>Ciconia ciconia</i>	fehér gólya	Fokozottan védett	BD_jelölő
<i>Ciconia nigra</i>	fekete gólya	Fokozottan védett	BD_jelölő
<i>Circus aeruginosus</i>	barna rétihéja	Védett	BD_jelölő
<i>Circus cyaneus</i>	kékes rétihéja	Védett	BD_jelölő
<i>Cygnus olor</i>	bütykös hattyú	8_melleklet	BD_2
<i>Egretta alba</i>	nagy kócsag	Fokozottan védett	BD_jelölő
<i>Falco cherrug</i>	kerecsensólyom	Fokozottan védett	BD_jelölő
<i>Fulica atra</i>	szárcsa	Nem védett	BD_2
<i>Gallinago gallinago</i>	sárszalonna	Fokozottan védett	BD_2_jelölő
<i>Gallinula chloropus</i>	vízityúk	Védett	BD_2
<i>Gavia arctica</i>	sarki búvár	Védett	BD
<i>Gonepteryx rhamni</i>	citromlepke	Védett	
<i>Haliaeetus albicilla</i>	rétisas	Fokozottan védett	BD_jelölő

<i>Himantopus himantopus</i>	gólyatöcs	Fokozottan védett	BD_jelölő
<i>Lanius collurio</i>	töviszúró gébics	Védett	BD_jelölő
<i>Larus cachinnans</i>	sztyeppi sirály	8_melleklet	BD_2
<i>Larus canus</i>	viharsirály	Védett	BD_2
<i>Larus fuscus</i>	heringsirály	Védett	BD_2
<i>Larus melanocephalus</i>	Szerecsensirály	Fokozottan védett	BD_jelölő
<i>Larus michahellis</i>	sárgalábú sirály	8_melleklet	BD_2
<i>Larus minutus</i>	kis sirály	Védett	BD
<i>Larus ridibundus</i>	dankasirály	Védett	BD_2
<i>Limosa lapponica</i>	kis goda	Védett	BD
<i>Limosa limosa</i>	nagy goda	Fokozottan védett	BD_2_jelölő
<i>Locustella luscinioides</i>	nádi tücsökmadár	Védett	BD_2
<i>Milvus milvus</i>	vörös kánya	Fokozottan védett	BD
<i>Motacilla cinerea</i>	hegyi billegető	Védett	BD_2_jelölő
<i>Myriophyllum spicatum</i>	füzéres süllőhínár	Inváziós	
<i>Nycticorax nycticorax</i>	bakcsó	Fokozottan védett	BD_jelölő
<i>Nymphalis io</i>	nappali pávaszem	Védett	
<i>Nymphalis polychloros</i>	nagy rókalepke	Védett	
<i>Pandion haliaetus</i>	halászsas	Fokozottan védett	BD_jelölő
<i>Papilio machaon</i>	fecskefarkú lepke	Védett	
<i>Phalacrocorax carbo</i>	nagy kárókatona	8_melleklet	BD_2
<i>Phalaropus lobatus</i>	vékonycsőrű víztaposó	Védett	BD
<i>Philomachus pugnax</i>	pajzsoscankó	Védett	BD_jelölő
<i>Platalea leucorodia</i>	kanalasegém	Fokozottan védett	BD_jelölő
<i>Pluvialis squatarola</i>	ezüstlile	Védett	BD_2
<i>Podiceps cristatus</i>	búbos vöcsök	Védett	BD_2
<i>Podiceps nigricollis</i>	feketenyakú vöcsök	Fokozottan védett	BD_2_jelölő
<i>Polygonia c-album</i>	c-betűs lepke	Védett	
<i>Porzana porzana</i>	pettyes vízicsibe	Védett	BD_jelölő
<i>Rallus aquaticus</i>	guvat	Védett	BD_2_jelölő
<i>Recurvirostra avosetta</i>	gulipán	Fokozottan védett	BD_jelölő
<i>Sterna hirundo</i>	küszvágó csér	Fokozottan védett	BD_jelölő
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	kis vöcsök	Védett	BD_2_jelölő
<i>Tringa erythropus</i>	füstös cankó	Védett	BD_2
<i>Tringa glareola</i>	réti cankó	Védett	BD_jelölő
<i>Tringa stagnatilis</i>	tavi cankó	Fokozottan védett	BD_2
<i>Tringa totanus</i>	piroslábú cankó	Fokozottan védett	BD_2_jelölő
<i>Vanellus vanellus</i>	bíbic	Védett	BD_2

*Ezekon kívül a tervezett iszapdepónia területén (Pátka 0170/if brsz) tömegesen fordul elő a védett mocsári kosbor (*Anacaptis palustris*). A mocsári kosbor védelme érdekében az alábbi koordináták által határolt területet depóniának még ideiglenesen sem tartjuk elfogadhatónak, a kivitelezés ezt a területet semmilyen formában nem érintheti:*

(EOV X: 607114, Y: 215328 — X: 607337, Y: 214866.). Az egyeztetett módon történő fenntartó kaszálást továbbra is támogatjuk.

A 2025. január 28-án tartott tervezői egyeztetésen elhangzott, hogy a Zámolyi-tározó alatt a Császárvíz medrét mintegy 300 m hosszúságban beton burkolattal látnák cl. Igazgatóságunk jelezte, hogy a patak élővilágának védelme, illetve az ökológiai állapot romlásának elkerülése érdekében a burkolat a lehető legrövidebb szakaszra korlátozódjon. A benyújtott dokumentációban a burkolat hossza a halággal együtt 105 m. Erre a műtárgyak védelme érdekében van szükség. Ezt Igazgatóságunk elfogadhatónak tartja.

A kedvezőtlen hatások mérséklése érdekében javasoljuk, hogy a tervezett létesítmények kivitelezése szaporodási időszakon kívül, azaz július 15. és március 1. között történjen.

Tekintettel továbbá a változó éghajlatra, a változó társadalmi igényekre, illetve az üzemeltetés során esetlegesen előforduló természetvédelmi konfliktushelyzetekre javasoljuk, hogy az üzemeltetés körülményei 2 évente kerüljenek felülvizsgálatra.

Az eljárás során ügyféli jogállás elismerését természetes személy, valamint civil szervezet nem kezdeményezte.

Közmeghallgatás

A közigazgatási hatósági eljárás során a Környezetvédelmi Hatóság a Kvt. 91/C. § (2) bekezdésének b) pontja szerint eljárva közmeghallgatást tartott a nyilvánosság tájékoztatásának, továbbá véleményének megismerése érdekében.

A Kvt. 91/C. § (3) bekezdése szerint a közmeghallgatás az érintettek személyes megjelenése nélkül, honlapon való közzététel útján került sor.

A Környezetvédelmi Hatóság a honlapján közleményben tájékoztatta az érintett nyilvánosságot a közmeghallgatás időpontjáról, a dokumentáció digitális elérésének helyéről, az észrevételek, kérdések benyújtásának módjáról, valamint a közleményt közhírré tétel céljából megküldte a telepítés helye szerinti Székesfehérvár és Pátka települések jegyzőinek.

A közmeghallgatás 2025. április 7. (hétfő) 16⁰⁰ óráig tartott.

A közmeghallgatás során írásban megfogalmazott észrevétel érkeztek a Környezetvédelmi Hatósághoz, melyeket megküldtem az Engedélyes és meghatalmazottja részére tényállás tisztázása keretein belül, majd az észrevételekre adott válaszokat megküldtem az észrevételt tevők részére és a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság részére.

Az eljárás során tartott közmeghallgatással összefüggésben érkezett észrevételeket és az azokra adott válaszokat megvizsgáltam, melynek alapján tett megállapításokat jelen határozat indokolása környezeti elemenként, illetve szakkérdésenként tartalmazza.

A jelen eljárás keretében a Környezetvédelmi Hatósághoz benyújtott dokumentáció és a kiegészítő adatszolgáltatás alapján vizsgálva a tevékenységet a következők állapíthatóak meg:

A Velencei-tó olyan rendkívül sekély, 150 cm középvízszintnél mindössze 1,62 m átlagos mélységű természetes állóvíz, amely az ismert történelem során, kevésbé csapadékos időszakokban, több alkalommal csaknem teljesen kiszáradt.

A szélsőséges vízállások mérséklése érdekében már az 1970-es évek elején megépült a Császár-víz patakon a sorba kapcsolt Zámolyi- és Pátkai-víztározó.

Jelen eljárás a Velencei-tó vízpótlását biztosító Pátkai-tározó rekonstrukciójára, valamint a Pátkai-tározó és létesítményei üzemeltetésére vonatkozóan került lefolytatásra.

Levegőtisztaság-védelmi szempontból:

A T3 munkaterület Pátka község belterületi ingatlanjaival határos, a munkaterülethez legközelebb eső lakóházak kb. 120-140 m-re helyezkednek el, azonban e területnek a Kábelgáttól délre eső, kb. 500 m-es szakaszán a védett növények megóvása miatt nem fognak kotrási anyagot elhelyezni, így itt nem lesz ezzel járó földmunkavégzés, hanem csak a töltéskoronán történő gépjármű áthaladás.

A kivitelezési munkák során a munkagépek kipufogógáz kibocsátásával, valamint a kotrási, anyagmozgatási, építési munkafázisok során jelentkező kiporzással kell számolni.

A dokumentáció szerint a kivitelezési munkák során nem várható határérték feletti légszennyező anyag koncentráció kialakulása az érintett területen és annak környezetében.

Az eljárás során benyújtott kiegészítés szerint a kitermelt mederiszap elhelyezéséből nem származhat bűz kibocsátás, mivel a 2024-ben elvégzett üledékvizsgálatokról készült jegyzőkönyvek szerint a minták enyhe iszap szagúak és iszap szagúak voltak, kellemetlen bűz nem volt érzékelhető. Az iszap szagú kategóriába eső üledékek nem kerülnek bolygatásra.

A rendelkező rész **4.1.1** és **4.1.4** pontjaiban szereplő előírásokat a *levegő védelméről* szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Levr.) 26. § (2) bekezdése és 4. §-a alapján tettem.

A Levr. 4. §-a alapján tettem a **4.1.2-4.1.3**, a **4.1.6-4.1.7** és a **4.1.10** pontokban szereplő előírásokat.

A Levr. 5. § (2) bekezdése alapján tettem a **4.1.5** pontban szereplő előírást.

A Levr. 4. §-a és 5. § (2) bekezdése, valamint a Levr. 26. § (2) bekezdése alapján a **4.1.8-4.1.9** pontokban előírásokat tettem.

A közigazgatási hatósági eljárás során tartott közmeghallgatással összefüggésben érkezett észrevételeket és az azokra adott válaszokat megvizsgáltam, melynek alapján megállapítottam, hogy az észrevételek figyelembevételével módosított szállítási útvonal környezetében - a dokumentációban javasolt intézkedések betartásával - nem várható határérték feletti légszennyező anyag koncentráció kialakulása.

Hulladékgazdálkodási szempontból:

A munkavégzés során várhatóan kommunális, szénhidrogén-tartalmú hulladékok, bontási hulladékok és kikutort mederanyag keletkeznek.

A kivitelezési munkák során képződő kommunális hulladékok gyűjtésére 1-2 db, acélkeretre erősített, műanyag fedéllel ellátott műanyag zsákot alkalmaznak.

A munkavégzés helyszínén olajcsere az egyes munkagépeken nem tervezett. Amennyiben erre mégis szükség lenne, azt kármentő tálcák alkalmazásával végzik el.

A hidraulikus munkagépek működéséhez szükséges hidraulika olaj, illetve akkumulátorok cseréje szintén nem tervezett a munkálatok helyszínén, azokat szakszervizben végeztetik el.

A gépek rendeltetésszerű üzemeltetése során csak kis mennyiségű olajos rongy, esetleg olajos flakon (kenőanyag utántöltés) képződése várható.

A tervezés során többlet földanyag keletkezésével nem számoltak. Amennyiben a fejlesztési munkák során mégis többlet földanyag (humusz) keletkezik, úgy az a helyszínen felhasználásra kerül.

Ezen kívül az építési anyagok csomagoló anyagai, a vágásból származó csódarabok és idomok, valamint festékek, felületkezelők, ragasztók göngyölegei teszik ki a keletkező hulladék fő tömegét.

A rekonstrukciós beavatkozások kivitelezési fázisában a tározó területén körülbelül 252 hektáron történik mederanyag kotrás (száraz mederből). A kikutort kb. 2 000 000 m³ mederanyagot 2 sziget és

belső töltések építésére használják fel, a maradék a tározó keleti oldali töltése és a Szivárgó-árok között kerülhet elhelyezésre.

2024-ben mintavétel és iszapvizsgálat történt, a Pátkai-tározó száraz medréből összesen 33 helyszínen, 87 db talajminta vétellel. A mintákat akkreditált laboratóriumokban vizsgálták.

A vizsgálat alapján a mederiszap *a hulladékról* szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (továbbiakban: Ht.) 1. melléklete szerinti veszélyességi jellemzők tekintetében határérték túllépés egyik vizsgált komponens esetében sem történt.

A Ht. 1. § (3) bekezdés e) pontja szerint a törvény hatálya nem terjed ki „*a szennyezetlen talajra és más, természetes állapotában meglévő olyan anyagra, amelyet építési tevékenység során termelnek ki, és azt a kitermelés helyén természetes állapotában építési tevékenységhez használják fel...*”

Fentiek alapján a kitermelt mederiszapot a helyben történő elhelyezése miatt hulladékgazdálkodási szempontból nem vizsgáltam.

Az üzemelés ideje alatt a fenntartási tevékenységhez kötődően elenyésző mennyiségű hulladék keletkezése várható.

Normál üzemállapotban időszakosan fenntartási jellegű kotrás, esetleg növényzet eltávolítása válhat szükségessé.

Az esetleges kotrási munkákra várhatóan ritkán kerül sor és az eltávolításra kerülő mederanyag mennyisége is minimális, amely a vízfolyás vagy a tározó rézsűjén kerül elhelyezésre, tehát a tározó területéről nem szállítják el.

A működés során keletkező hulladékok egy része a műtárgyak egyes részeinek zsírozásához, olajozásához kötődnek. Számítani kell még az acélszerkezetek 5-6 évente történő festésére. Jellemzően felitató anyagok, olajos rongyok, illetve olajos fémhordók, kiürült olajos flakonok, kiürült festékes dobozok, mint veszélyes hulladék képződése várható.

A felitató anyagokat és az olajos rongyokat, göngyölegeket (15 02 02, 15 02 10) mind a kivitelezés, mind a működés során, szilárd burkolattal ellátott fedett területen olyan műszaki védelemmel ellátott zárt tartályban, edényekben gyűjtik, amelyek ellenállnak a hulladék fizikai és kémiai hatásainak, és kizárják a hulladék csapadékvízzel történő érintkezését.

Az építési és bontási hulladék kezelésének részletes szabályairól szóló 45/2004. (VII. 26.) BM-KvVM együttes rendelet (a továbbiakban: együttes rendelet) 10. § (1) bekezdése értelmében az építési, illetve bontási tevékenység befejezését követően az építető köteles elkészíteni az építési tevékenység során ténylegesen keletkezett hulladékról az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló kormányrendelet szerinti építési hulladék nyilvántartó lapot, illetve a bontási tevékenység során ténylegesen keletkezett hulladékról az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló kormányrendelet szerinti bontási hulladék nyilvántartó lapot.

Az együttes rendelet 3. § (6) bekezdése szerint amennyiben az építési és bontási hulladék mennyisége egyik csoportban sem éri el az együttes rendelet 1. számú melléklete szerinti táblázatban megadott mennyiségi küszöbértéket, az építető mentesül a 8-11. §-ban foglalt kötelezettségek alól.

A kérelemben szereplő adatok alapján várhatóan a bontás során keletkező hulladékok mennyisége meg fogja haladni az együttes rendelet 1. számú melléklete szerinti táblázatban megadott mennyiségi küszöbértéket, így a fentiek, valamint az együttes rendelet 10. § (1) és (3) bekezdései alapján a **4.2.1** és a **4.2.2** pontokban előírásokat tettem, figyelemmel *az építőipari kivitelezési tevékenységről* szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 5. mellékletére.

A **4.2.3** pontban szereplő előírás jogalapja a Ht. 4. §-a.

A **4.2.4** pontban előírást tettem *az egyes hulladékgazdálkodási létesítmények kialakításának és üzemeltetésének szabályairól* szóló 246/2014. (IX.29.) Korm. rendeletben foglaltakra tekintettel.

A Ht. 31. § (10) bekezdése alapján a **4.2.5** pontban foglaltak szerint rendelkeztem.

A közigazgatási hatósági eljárás során tartott közmeghallgatással összefüggésben érkezett

észrevételeket és az azokra adott válaszokat megvizsgáltam, melynek alapján megállapítottam, hogy hulladékgazdálkodás szempontjából releváns észrevételek nem érkeztek.

Zaj- és rezgésvédelmi szempontból:

A vizsgált tározó és rekonstrukciós munkálatainak teret adó területek a keleti oldalukon határosak belterületi ingatlanokkal, ahol Lf-1, Vt-1 területi besorolású lakóingatlanok találhatók. A tározó Pátka és Székesfehérvár külterületén fekszik. A zajterheléssel esetlegesen érintett területek a tározó közvetlen környezetében lévő belterületi ingatlanok.

A tervezett kotrási, építési, anyagmozgatási munkálatok beavatkozási helyszínéhez legközelebb eső védendő homlokzatok mintegy 190 méterre helyezkednek el keleti irányban. A munkálatok során használni tervezett munkagépek: forgórakodó, tehergépkocsi, rakodógép, gréder, vibrációs földhenger, dózer. A kivitelezési munkálatok várható teljes időtartama az 1 évet is meghaladhatja. A munkálatok csak a nappali időszakban folynak majd.

Két további védendő terület a T1 területtől 88 méter, míg a T3 területtől 31,5 méter (egy turisztikai célú ingatlan a Szivárgó-árokhoz közel, valamint a Rovákja-patak homokfogó műtárgyának építése közelében lévő lakóingatlanok). Mindkettő esetében várhatóan a megengedett 55 dB értéket meghaladó tevékenység zajlik majd.

A tervezés jelenlegi fázisában a felvonultatni kívánt géppark pontos műszaki és akusztikai adatai nem ismertek. A jelenleginél pontosabb számítások csak a későbbi tervfázisokban végezhetők el.

A munkaterületre szállítandó vízepítési alapanyagok legnagyobb részét a tervek szerint területhez legközelebbi, a Gánton működő bányászati vállalkozás telephelyéről szerzik be.

A potenciális szállítási útvonalak tervezésénél, kiválasztásánál fontos logisztikai szempont a települési belterületek, lakott területek és elsősorban, forgalmas főutak lehetőség szerinti elkerülése, melynek a Gánt és Zámoly között lévő 8123 számú mellékút felel meg. A nyugati nyomvonalon haladva, még Zámoly belterületi határ előtt keleti irányban, majd dél-délkeleti irányban haladva, földúton közelíti meg az útvonal a Zámolyi-tározó déli zárógátját. A közigazgatási hatósági eljárás során tartott közmeghallgatással összefüggésben érkezett észrevételeket és az azokra adott válaszokat megvizsgáltam, melynek alapján megállapítottam, hogy észrevételek figyelembevételével módosított szállítási útvonal a zámolyi leágazás után nem érint belterületet. A nyomvonal Zámoly község keleti határánál érint belterületi telekhatárt. Védendő homlokzat a szállítási nyomvonaltól mintegy 30 méter távolságra található. A Zámolyi-tározóhoz közeledve lép át a szállítási útvonal Pátka külterületére. Eddig a pontig szállítási útvonalszakasz 8,5 km hosszú. E ponttól a tározótérig (munkaterületig) mintegy 4,5 km hosszú szakaszon halad a nyomvonal a 0104 Hrsz-ú földúton. A Pátkai-tározó északi pontjához az innen keleti irányba elágazó burkolt úton (Hrsz. 0105, majd Hrsz. 061) halad a nyomvonal 440 méteren, majd a tározótér felé, déli irányba hagyja el a burkolt utat.

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet (továbbiakban: Zajrendelet) 7. § (1) bekezdése értelmében új tevékenység telepítéséhez és megvalósításához szükséges szállítási tevékenység hatásterülete az a szállítási útvonalakkal szomszédos, zajtól védendő terület, amelyen a szállítási, fuvarozási tevékenység legalább 3 dB mértékű járulékos zajterhelés-változást okoz.

A Zajrendelet 7. § (2) bek. szerint az (1) bekezdés szerinti hatásterületet azokra a szállítási, fuvarozási tevékenységekre kell meghatározni, amelyek országos közúton vagy helyi közutak közül belterületi első- és másodrendű főutakon valósulnak meg.

A 8123-as mellékút tekintetében a forgalomnövekedés 0,2 %-os lesz, nem jár érdemi változással. A szállítási útvonal további szakasza külterületi földút, tehát nem sorolható be a fenti vizsgálandó kategóriákba.

Tekintettel arra, hogy a szállítási útvonal belterületet nem érint a Zajrendelet 7. § (2) bek. szerinti utak vonatkozásában, így hatásterület nem jelölhető ki.

A Pátkai-tározó területének – vízzel üzemi állapotban sem borított – északi részén egy **ideiglenes földtöltést** hoznak létre (maximum 480 m hosszon), hogy a vízepítési alapanyagot a már létező

védőtöltésig szállíthassák. Az építéshez szükséges 40 000 tonna építési anyag 2390 teli fuvarral szállítható a területre. Feltételezve, hogy egy esztendőben leszállítják a szükséges mennyiségeket, 2,3 elhaladás az óránkénti terhelés.

A vízrendezésen, kotráson átesett tározótér és tervezett műtárgyainak üzemeltetése nem jár zajkibocsátással.

Az alkalmazott zajforrások, valamint a tározó elhelyezkedése alapján megállapítható, hogy a védendő létesítmények területén határértéket meghaladó környezeti zajterheléssel nem kell számolni. A Zajrendelet 6. § szerint lehatárolt zajvédelmi hatásterületen védendő létesítmény nem található.

Tekintettel arra, hogy a benyújtott dokumentációban bizonyításra került, hogy a tározó zajvédelmi hatásterületén zajtól védendő objektum nem található, a tevékenység végzésének a Zajrendelet szerint nem feltétele a zajkibocsátási határérték megállapítása.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban: Kvt.) 6. § (1) bekezdése szerint a környezethasználatot úgy kell megszervezni és végezni, hogy a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő, megelőzze a környezetszennyezést, kizárja a környezetkárosítást. A Kvt. 6. § (3) bekezdése értelmében a megelőzés érdekében a környezethasználat során a leghatékonyabb megoldást kell alkalmazni.

A Zajrendelet 9. § (1) bekezdése értelmében a környezetbe zajt vagy rezgést kibocsátó létesítményeket úgy kell megtervezni és megvalósítani, hogy a védendő területen, épületben és helyiségben a zaj- vagy rezgésterhelés feleljen meg a zaj- és rezgésterhelési követelményeknek. A zaj és rezgésterhelési határértékeket a rendezési terv szerinti területi besorolás függvényében a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet (továbbiakban KvVM-EüM együttes rendelet) együttes rendelet határozza meg. A Zajrendelet 3. § (1) bekezdése alapján tilos a védendő környezetben veszélyes mértékű környezeti zajt vagy rezgést okozni.

Jelen határozat **4.3.1-4.3.3** pontjaiban szereplő előírásokat a Zajrendelet 3. § (1) bekezdése alapján tettem.

A **4.3.4** pontban foglalt előírásom jogalapja a Zajrendelet 11. § (5) bekezdése, miszerint a környezeti zajforrást üzemeltető a környezeti zajforrás területén és hatásterületén bekövetkező minden olyan változást, amely határérték túllépést okozhat, 30 napon belül, külön jogszabályban foglalt eljárás szerint (bejelentőlapon) köteles bejelenteni a környezetvédelmi hatóságnak. A változásjelentést *a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról* szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet 3. sz. melléklet szerinti bejelentőlapon kell teljesíteni.

A dokumentációban közölt számítások szerint az építési tevékenység alatt a T1 és T3 munkaterületek esetében határérték túllépés előfordulhat. A **4.3.5** pontban foglalt előírásom jogalapja a Zajrendelet 3. § (1) bekezdése, miszerint tilos a védendő környezetben veszélyes mértékű környezeti zajt vagy rezgést okozni.

A Zajrendelet 13. § (1) bekezdése szerint a kivitelező felmentést kérhet a külön jogszabály szerinti zajterhelési határértékek betartása alól a környezetvédelmi hatóságtól egyes építési időszakokra, ha a kibocsátási határérték-kérelem szerint a zajkibocsátás műszaki vagy munkaszervezési megoldással határértékre nem csökkenthető. A kivitelező felmentést kérhet építkezés közben előforduló, előre nem tervezhető, határérték feletti zajterhelést okozó építőipari tevékenységre is. A környezetvédelmi hatóság a zajterhelési határérték alóli felmentésről szóló határozatában az építőipari tevékenység napi, heti időbeosztására és a munkavégzés teljesítményére vonatkozóan is előírhat korlátozást. Erre vonatkozó a **4.3.6** pontban tettem előírást.

Táj- és természetvédelmi szempontból:

A Velencei-tó olyan rendkívül sekély, 150 cm középvízszintnél mindössze 1,62 m átlagos mélységű természetes állóvíz, amely az ismert történelem során, kevésbé csapadékos időszakokban, több

alkalommal csaknem teljesen kiszáradt. A szélsőséges vízállások mérséklése érdekében már az 1970-es évek elején megépült a Császár-víz patakon a sorba kapcsolt, völgyzárógátas kialakítású Zámolyi- és Pátkai-víztározó. Ezek elsődleges célja száraz években a tó vízpótlásának biztosítása volt, amely a későbbiekben kiegészült (jelentős mértékű) halgazdálkodási funkciókkal is. A tározók a vízbő időszakok lefolyásának betározásával és visszatartásával csökkentik az árvízi hozamokat, megakadályozzák a Velencei-tó túltöltődését is. A Pátkai-tározóba a létesítés során hullámtörő gátakat és keresztgátat („kábelgátat”) is beépítettek. A Pátkai-tározó területén kotrással, építéssel járó mederkarbantartás az utóbbi években (évtizedekben) nem történt. A tározó ÉK-i, vízzel ritkán borított részén 2023. év folyamán létrehozta egy ideiglenes átkötő csatornát, amely a Császár-víznek a tározótérben még meglévő vezérvárákat köti össze az oldaltöltés mentén lévő talpszivárgó árokkal egy, az oldaltöltésbe beépített új átvezető keresztül. Ezen létesítmény célja a Pátkai-tározó megkerülése a talpszivárgó árkon keresztül abban az esetben, amikor a tározó vízminősége nem alkalmas a Velencei-tóba való bevezetésre.

A völgyzárógátas és oldaltöltéses megoldással, a Császár-víz medrében a Zámolyi-tározó alatt, a Rovákja-patak betorkollásánál mesterségesen kialakított Pátkai-tározó területe nem része országos jelentőségű védett természeti területnek vagy Natura 2000 területnek, de az országos ökológiai hálózat ökológiai folyosó területéhez tartozik. A tározó továbbá a tájképvédelmi terület övezetéhez is tartozik. A Császár-víz Zámolyi-tározó és Pátkai-tározó közötti szakasza a Zámolyi-medence (HUDI30002) különleges madárvédelmi és különleges természet-megőrzési Natura 2000 terület, továbbá az országos ökológiai hálózat magterületének része. A tározó vízzel töltött állapotában számos vízhez kötődő védett és fokozottan védett madárfajnak (ezen kívül kételtű- és hullófajoknak) nyújt élőhelyet, mind a költési, mind pedig a vonulási és telelési időszakban. Jelenleg a tározó leeresztett állapotban van.

Ahogy arra a természetvédelmi kezelő Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság (továbbiakban: természetvédelmi kezelő Igazgatóság) DINPI/1367-1/2025. ügyiratszámú levelében is rámutatott, a Velencei-tó vízpótlása érdekében megépített völgyzárógátas víztározók hatása természetvédelmi szempontból kettős. A völgyzárógátak gátolják a vízfolyás hosszirányú átjárhatóságát, illetve a tározók a tapasztalatok alapján kedvezőtlen hatással vannak a víz minőségére. Ugyanakkor a vízbő időszakokban kialakuló nyílt vízfelület élőhelyet nyújt jelentős számú védett, fokozottan védett, illetve a szomszédos madárvédelmi Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló madárfaj számára (amelyeket az Igazgatóság DINPI/1367-1/2025. ügyiratszámú levelében is megjelölt). A tározók természetvédelmi hatásait tovább árnyalja, hogy a tározók üzemeltetésének módját (így a vízeresztések időpontját is) a Velencei-tó turisztikai vízigénye is jelentősen befolyásolja.

A benyújtott dokumentáció szerint a Rovákja-patak felől diffúz foszfor szennyezés, valamint a mezőgazdasági területek eróziójából és felszín alatti vízből származó nitrogén terhelés, míg a Császár-víz felső víztesten jelentős terhelés érkezik a tározóba mindkét formában. A tározó kémiai vízminősége kirívóan rossz volt az utóbbi 5 évben, amely jelentős részben annak tudható be, hogy a tározó az elmúlt 50 évben nem került egyszer sem kotrásra és hosszú ideig a külső tápanyag terhelés sem volt korlátozva. A tározó természetes feltöltődését (feliszapolódását) többek között a horgászat is gyorsította. Erre figyelemmel is került sor a fentebb jelzett átkötő csatorna kiépítésére. A Pátkai-tározó vízminőségét külön program keretében monitorozza az Engedélyes, mivel kulcskérdés, hogy szükség esetén nem korlátozza-e a Velencei-tó vízpótlását a kedvezőtlen vízminőség, különösen a magas alga tartalom.

A fentiek miatt a rekonstrukció során az üledék kotrása keretében a szervesanyag és a foszfor tartalom eltávolítása tervezett a belső terhelés csökkentése céljából (száraz kotrással). Ezen kívül további beavatkozások is tervezettek a rekonstrukcióhoz kapcsolódóan, amelyek közül természetvédelmi szempontból nagyobb beavatkozással a Császár-víz két tározó közötti szakaszának rendezése, burkolása, ezen szakaszon külső halágy kialakítása, a mederből kikotort anyag oldaltöltésen történő elhelyezése (háttöltés kialakítása), a szivárgó-árok kisvízi mederburkolása, belső halmentő tórész kialakítása és a kotort anyagból a mederben tervezett szigetek létesítése jár. A rendelkezésre álló adatok szerint az Engedélyes a tervezett rekonstrukcióval kapcsolatosan előzetesen egyeztetett a természetvédelmi kezelő Igazgatósággal.

A Császár-víz pátkai szakaszát már a rómaiak tóvá duzzasztották és egészen a XIX. századig egy változó mélységű, időszakos tó volt. Ennek megfelelően a mai tározó területén az eredeti élőhelyek átalakítása már jóval a tározó megépülése előtt is megkezdődött. A Császár-víz szabályozása után Pátka mellett a tározó kiépítéséig vízenyős területek, rétek, kaszálók, legelők helyezkedtek el.

A tározó nagy vízfelületének és időszakos sekély víztereinek köszönhetően jelentős madárélőhellyé vált, mivel a csapadékhiány, a vízeresztés vagy a párolgás miatt szigetek, zátonyok alakultak ki. A tározó ökoszisztémája és ökoszisztéma-szolgáltatásai szorosan kapcsolódnak és „együttműködnek” a Zámolyi-tározó és a Natura 2000 területek vizes élőhelyeivel. A jelenlegi leeresztésen kívül a tározó az elmúlt 30 évben nem került leeresztésre.

A Császár-víz két tározó közötti, tervezett mederrendezéssel, mederburkolással, illetve külső halágy létesítésével érintett, ligetesebb erdőterületekkel és kisebb gyepterületekkel szegélyezett szakasza jelenleg szabályozott (de burkolatlan) mederben fut, a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló élőhely jelenleg az érintett területen nem található. A Császár-víz medre mocsári és hínárnövényzetet, a szegélyekben harmatkákást, nádasokat, gyékényeseket tartalmaz, a mederhez kapcsolódóan és a mélyebb foltokban lágyszárú özönfajok is jelen vannak. Az érintett mederszakaszon és a közvetlenül kapcsolódó élőhelyeken – annak ellenére, hogy jelölő élőhelyek nem találhatók – mégis számos védett növény- és állatfajt azonosítottak a korábbi felmérések.

A rekonstrukció keretében a Császár-víz Zámolyi-tározó utáni szakaszán egy 30 x 50 m-es beton halágy és meder állékonyságának megtartása érdekében a meder 55 m-es szakasza kerülne burkolásra. A meder burkolása természetvédelmi szempontból alapvetően hátrányos, az érintett vízfolyás ökológiai állapotát jelentős mértékben rontja. A beavatkozás területén túl átmeneti területfoglalással, a kivitelezés által igénybevett mintegy 5-10 méteres sáv érintett. Ez a szakasz kaszált üde gyepeket és lágyszárú özönfajok uralta területet érint. A Császár-víz további, Natura 2000 érintettségű szakaszát a beavatkozások nem érintik. A korábbi tervek szerint a Császár-víz előbbieknél hosszabb szakasza került volna kiburkolásra, de a természetvédelmi kezelő Igazgatósággal történt előzetes tervegyeztetések alapján a tervezett burkolást a műszakilag elkerülhetetlen (jelen tervek szerinti) mértékűre csökkentették, amely ellen az Igazgatóság sem jelzett kizáró okot. Ezen vízfolyásszakaszon tervezett munkálatok (megfelelő időszakra tervezett munkaszervezéssel) a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló élőhelyet vagy fajt közvetlenül várhatóan nem érintenek.

A tározót Ny-ról telepített elegyes erdők, tölgyesek és nemes nyarasok szegélyezik. A település felé eső K-i oldalon a töltéslábnál szakaszosan üde gyepek, nádas és nemes nyaras foltok, puhafás erdősávok találhatók. A települést teljes hosszon elválasztja a szivárgó árok, a Zámolyi-tározó vizét önállóan is a Velencei-tóba vezető, jelen tervek szerint a kisvízi medret érintően burkolásra kerülő elkerülő csatorna. A nagy területű tározó a folyamatos vízborítottsága miatt jelentős madárélőhelynek tekinthető különösen azokban az években, amikor a Zámolyi-tározó leeresztett állapotban van és hasonló szerepet nem tud betölteni. A tározó ökológiai állapotát és a jelenlévő madárpopulációk fajösszetételét alapvetően a tározó aktuális vízszintje határozza meg. A tározó kábelgát feletti medencéje nagy mértékben feltöltődött, itt nagyobb kiterjedésű nádasállományok is találhatók, ugyanakkor ezt a térrészt sem kotrás, sem egyéb jelentősebb rekonstrukciós beavatkozás nem fogja érinteni. A tározó vízzel töltött állapotában több, vizes élőhelyhez kötődő (védett) kétéltű és hullő számára is élőhelyet nyújt, de a tározóban invazív halfajok is jelen vannak. A vízi madarak sokfélesége mellett a tározót kísérő erdősávok, cserjések is gazdag madárállománnyal rendelkeznek.

Az elmúlt években a tározóban nem volt víz, ennek következtében a csupasz iszapfelszíneken pionír keserűfűves növényzet alakult ki, amely sok esetben fiatal fehér nyaras vegetációval, nem tűzegképző nádasokkal és inváziós fajok által uralt állományokkal mozaikol. A meder több részén tömegesen megjelent, gyorsan növekvő nyarasok a keserűfűves növényzet helyét veszik át, illetve a néhány helyen megjelent nádasok a mederben szárazodásnak indultak. A mederkotrással, a szigetek létesítésével és a belső halmentő törész kialakításával ezen jelenlegi élőhelyek lesznek érintettek. A tervek szerint a parti nádas sáv (ahol lehetséges) megkímélésre kerül, így a tározó K-i oldalán és D-i öblözetében mintegy 6 ha területű nádas érintetlenül marad. A szigetek sík kialakításának tervezettek, partvédelmük kőszórással biztosított, mesterséges növénytelepítés nem történik rajtuk, azonban a kezdeti időszakban rendszeres kaszálással tervezik visszaszorítani az invazív növényfajokat.

A tározóban a vízminőségi célok elérhetősége érdekében a horgászati hasznosítás mértékének korlátozása tervezett, ezért horgászati célú haltelepítésre és horgászati célú hasznosításra egy elkülönített, töltésekkel védett ún. halmentő tó kerül kialakításra. A tározó többi területén a továbbiakban horgászati hasznosítás nem tervezett.

A tározó K-i oldalán futó töltés majdnem teljes hosszán kiszélesítésre kerül, ahol a tározó kotrása során kikerülő anyag oldaltöltésként (töltésváll) kerül elhelyezésre. A töltés kiszélesítésével eltűnnek a töltéslábi sávban másodlagosan kialakult üde jellegtelen gyepek, nádas, nyaras-füzes facsoportok. A természetvédelmi kezelő Igazgatóság előzetes jelzése alapján kotort anyag nem kerül elhelyezésre (így az oldaltöltés kiszélesítésére nem kerül sor) a kábelgát alatti ~530 m-es szakaszon, amelyen a védett mocsári kosbor (*Anacamptis palustris* subsp. *palustris*) jelentős állománya található. A kotort anyag elhelyezésével érintett oldaltöltés egyéb szakaszain védett növényfaj előfordulásáról jelenleg nincs adat.

Az átépítendő leeresztő műtárgyon molnárfecske (*Delichon urbicum*) fészkek találhatók, ennek megfelelően a műtárgy elbontására csak a költési időszakon kívül kerülhet sor.

Összességében a tervezett rekonstrukciós munkálatok elsősorban az ember által korábban már jelentősen átalakított élőhelyeket, lényegében vízilétesítményeket érintenek, így további természetes élőhelyek megszűnésével alapvetően nem kell számolni. Ugyanakkor a munkálatok során figyelembe kell venni, hogy a létesítés óta eltelt időszakban egyes területrészekben, illetőleg a tározó különböző vízállású felületein olyan (esetenként akár természetközeli) élőhelyek alakultak ki, amelyek élőhelyet nyújtanak több védett- és fokozottan védett növény- és állatfaj számára. A rekonstrukciós tevékenységek során is alapvetően arra kell törekedni, hogy az érintett vízfolyás-szakasz jelenlegi ökológiai állapota a már korábban ráfűzött víztározót is figyelembe véve – hosszútávon – ne romoljon. A kivitelezés során a kotrás, szállítás és építés okozta megnövekedett gépjármű és munkagép forgalommal kell számolni, amely ideiglenesen a környezeti elemek többletterhelését okozhatja (levegőterhelés, zajterhelés, zavarás, stb.), mindezek pedig ideiglenesen az élővilágra is hatnak. Ez a hatás azonban csak átmeneti jellegű. Megfelelő időzítéssel, száraz mederből történő kotrás és létesítés esetén ezen közvetett hatások várhatóan nem lesznek olyan mértékűek, amelyek a közvetett hatásterületen lévő élőhelyek, fajok pusztulását, károsítását idéznék elő vagy azokra jelentős negatív hatást gyakorolna. A kivitelezési munkák megfelelő időzítésével a természeti értékeket, illetve a védett természeti értékeket a létesítés kapcsán érintő negatív hatások jelentősen csökkenthetők.

Az üzemeltetéshez szükséges emberi jelenlétből származó zavarás a rekonstrukció után a működés során csak csekély mértékűnek valószínűsíthető, figyelemmel arra, hogy a tervezett létesítmények (a tározó eddigi üzemeltetéséhez szükséges mértéken túlmenően további) állandó emberi jelenlétet/felügyeletet nem igényelnek. Az ellenőrzési, karbantartási munkák várhatóan nem lesznek jelentősek.

Amennyiben a tározó fel van töltve, akkor a száraz állapotában keserűfüves vagy nyaras által borított területek helyén nyílt víz van. Ebben az esetben a meder szegélyében nádas sáv alakul ki, amely a partvédelmi funkción túl fészkelő helyet biztosít számos madárfaj számára, illetve ívó helyet nyújt a halaknak. Attól függően, hogy milyen vízszintek alakulnak ki, akár jelentős kiterjedésű nádasok, zátonyok alakulhatnak ki, jelentős madárállománynak nyújtva élőhelyet. A leeresztés után a mederaljazaton gyorsan megindul a vegetáció, megjelennek a pionír és sajnos nem kis tömegben az inváziós növények is. Ezt csak megfelelő kezeléssel, rendszeres kaszálással lehet karbantartani, azonban a jelenlegi üzemeltetési szabályzat a feltöltés előtt írja elő ezeket a feladatokat, vélhetően azért, mert tartósan nem tervezték a tározó „víz nélküli” fenntartását.

A tározó üzemeltetését illetően a vízeresztések vonatkozásában a vízimadarak tekinthetők a káros hatásokra leginkább érzékenyek, mert közvetlenül a vízhez kötődik fészkelésük és utódnevelésük, valamint táplálékuk meghatározó részét is a vízből szerzik be. A víz leeresztése esetén jelentősen csökken a terület eltartó-képessége. Attól függően, hogy a leeresztés mikor történik, eltérő lehet a káros hatások mértéke. Amennyiben a költési és a fiókanevelési időszak alatt, akkor nagy valószínűséggel az azévi fészkealjok pusztulásával lehet számolni. A leeresztéskor az egyéb vízi fajok állománya is jelentősen pusztulhat. A Császár-víznek a rekonstrukció keretében burkolásra kerülő

szivárgó-árokba történő esetlegesen huzamosabb ideig történő terelésével a vízfolyás ökológiai állapota is sérül.

A tározó a Zámolyi-medence legdélebbi részén, Pátka település mellett helyezkedik el, ÉK-i oldalról a településsel, illetve annak zárkerti részével közvetlenül határos. Egyéb oldalokról a tározót zömmel fás sáv határolja, amelyeken túl főként szántóföldek találhatók. D-i oldalon szinte közvetlenül szomszédos a Velencei-hegységhez csatlakozó kisebb erdőtömbbel. Az érintett tájrészletben többféle területhasználat is jelen van: a mezőgazdaságin kívül zárkerti, települési, összefüggő erdőterületek a Velencei-hegységen kívül kisebb területi kiterjedésben találhatók. A Velencei-tó vízpótlását szolgáló másik, Zámolyi-tározót a Pátkai-tározó közvetlen környezetében, attól mintegy 1,4 km-re létesítették. A tározó területét érdemi forgalmat lebonyolító burkolt közút alapvetően a Pátkához és a közeli volt TSZ telephez kapcsolódva közelíti meg, a tározó oldaltöltésén kijelölt turistaút vezet. Az akár mesterségesen kialakított, de természetes partvonalú vízfelületek általánosságban kedvező hatású, színező tájelemek, ugyanakkor tájvédelmi szempontból a tározó több km hosszú oldaltöltése, a völgyzárógát, a mederben lévő kábelgát és hullámtörő gátak, a Rovákja-patak bevezetésénél a patak mentén kialakított egyenes nyomvonalú töltések, továbbá a vízleeresztő műtárgy létesítése is jelentősebb tájatalakító tevékenységgel járt és jelenleg is mesterséges létesítményként jelennek meg az érintett tájrészletben. A meder leeresztett állapotban, az időszakosan növényzetmentes vagy pionír területrészeivel ugyancsak mesterséges, bolygatott felületként észlelhető. Mindezek tájképvédelmi szempontból negatív hatásúak.

A tervezett rekonstrukciós munkálatok ezen negatív hatást kissé tovább növelik a Császár-víz medrében (illetve a Pátkai-tározó alatt is) elhelyezendő burkolt halággal, a meder további szakaszának burkolásával, a szivárgó árok burkolásával és az oldaltöltés kiszélesítésével, továbbá a belső halmentő törész töltésének kialakításával. A tározót övező meglévő faállomány egyes részeinek rekonstrukció miatti eltávolítása ugyancsak kedvezőtlen hatású. A rekonstrukció keretében azonban a jelenlegi állapothoz képest tájképi léptékben jelentős mértékű további negatív változás összességében már nem várható. A kotort anyag elhelyezésével kiszélesítendő oldaltöltések tájba illesztéséhez fás szárú növénytelepítés is hozzájárulhat, amely részben a kotort anyag elhelyezése miatt eltávolításra kerülő, a területen jelenleg meglévő fás állomány pótlását is szolgálhatja.

A természetvédelmi kezelő Igazgatóság DINPI/1367-1/2025. ügyiratszámú nyilatkozatában foglaltakat is figyelembe véve a Pátkai-tározó további üzemeltetése ellen, illetve a tervezett rekonstrukciós munkák megvalósítása ellen táj- és természetvédelmi szempontból kizáró ok vagy a részben érintett Natura 2000 területre vonatkozóan jelentős hatás nem merült fel, azonban a fentebb jelzett negatív táj- és természetvédelmi hatásokkal mind a rekonstrukcióval kapcsolatosan, mind pedig a további üzemeltetés során számolni kell. Figyelembe kell venni továbbá azt is, hogy bár a tározó mesterséges létesítmény, a működés során kialakult élőhelyek több védett növény- és állatfajnak nyújtanak élőhelyet, így az üzemeltetés, vízeresztések és a rekonstrukciós munkák kivitelezése során az élővilágvédelmi szempontokat is szem előtt kell tartani.

A 4.4 pontban szereplő előírások a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (továbbiakban: Tvt.) 5. § (1) bekezdésében, a 7. § (2) bekezdésének a) pontjában, a 8. § (1) bekezdésében, a 17. § (1), (3) bekezdésében, a 42. § (1)-(2) bekezdésében, a 43. § (1) bekezdésében, továbbá az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4. § (1) bekezdésében foglalt jogszabályi előírások alapján kerültek rögzítésre. A védett állatfajok védelmére, tartására, hasznosítására és bemutatására vonatkozó részletes szabályokról szóló 348/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 2. § f) pontja, illetve a 3. § (1) bekezdése, továbbá a Tvt. 43. § (2) bekezdésének a) pontja értelmében a fecskefészkes műtárgyrészek (így végső soron a műtárgy) bontásához külön természetvédelmi hatósági engedély is szükséges.

A közigazgatási hatósági eljárás során tartott közmeghallgatással összefüggésben érkezett észrevételeket és az azokra adott válaszokat megvizsgáltam, melynek alapján a környezetvédelmi működési engedély kiadását kizáró okot nem állapítottam meg.

Megállapítások további érdemi kérdések vonatkozásában

A környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet (továbbiakban: 624/2022. Korm. rendelet) 11. § (1) bekezdése alapján a területi környezetvédelmi hatóság a 3. mellékletben meghatározott szakkérdéseket is vizsgálja, ha a 3. melléklet szerinti előzetes vizsgálati, környezeti hatásvizsgálati, egységes környezethasználati engedélyezési eljárásban, az összevont eljárásban valamint az egységes környezethasználati engedélynek a R. 20/A. § (4) és (6) bekezdése szerinti felülvizsgálatára irányuló eljárásban (a továbbiakban: felülvizsgálati eljárásban) a 3. mellékletben megjelölt feltételek fennállnak.

Környezet- és település-egészségügyi szempontból (624/2022. Korm. rendelet 3. számú melléklet 3. pontja):

A benyújtott dokumentumok alapján a Pátkai-tározó a Zámolyi-tározóval együtt elsődlegesen a Velencei-tó vízszintjének szabályozását szolgálja, a vízbő időszakok lefolyásának visszatartásával, illetve a kisvízi időszakban vízpótlással. A tározó hasznos térfogata: 7,05 millió m³.

Másodlagosan az elsődleges célnak teljesen alárendelten a tározót horgász, illetve üdülőtóként hasznosítják.

A dokumentáció közegészségügyi szempontból az 5.1 pontban szereplő előírások betartása mellett közegészségügyi szempontból eleget tesz a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény előírásainak, a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási rendszerek védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendeletnek, valamint az egyéb hatályos közegészségügyi rendelkezéseknek és engedélyezhető a dokumentációban foglaltak betartásával, valamint a határozat 5.1 pontjában szerepeltetett előírások betartásával.

A közigazgatási hatósági eljárás során tartott közmeghallgatással összefüggésben érkezett észrevételek és az azokra adott válaszok alapján megállapítottam, hogy az abban foglaltak nem érintenek olyan közegészségügyi kérdéseket, melyek indokolnák a fenti vélemény kiegészítését, vagy módosítását.

Kulturális örökségvédelmi szempontból (624/2022. Korm. rendelet 3. számú melléklet 4. pontja):

A benyújtott dokumentáció alapján megállapítottam, hogy a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (továbbiakban: Kötv.) 7. § 20. pontja értelmében a beruházás örökségvédelmi szempontból nagyberuházásnak minősül, amely a bruttó 500 millió forintos értékhatárt meghaladja. A VIZITERV Environ Nonprofit Kft. (4400 Nyíregyháza, Széchenyi u. 15) ügyvezető igazgatójának nyilatkozata alapján a tárgyi beruházás nagyberuházásnak minősül.

A kulturális örökség védelmére vonatkozóan a határozat 5.2 pontja tartalmaz előírásokat, az alábbiakra tekintettel:

Az 5.2.1 pont jogalapja a Kötv. 23/C. § (1) bekezdése alapján nagyberuházás esetén előzetes régészeti dokumentációt kell készíttetni, amelyet a Kötv. 23/D. § (3) bekezdése és a Kr. 3. § (3) bek. alapján a Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ (a továbbiakban: MNMKK) készít el. A kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) 39. § (1) bekezdése szerint az ERD két fázisban is készülhet: adattári és lelőhely-felderítési (ERD-I.), valamint próbafeltérési (ERD-II.). A Kötv. 23/C. § (5) bekezdése szerint az ERD készítése során – a jogszabályban meghatározott kivételekkel – próbafeltérést kell végezni, amely nem a megelőző feltárás része. Kötv. 23/D. § (1) és (2) bekezdése alapján az ERD záródokumentuma a feltérési projektterv, amely meghatározza a nagyberuházáshoz kapcsolódó valamennyi régészeti feladatellátást, annak módját, az érintett területet és annak régészeti jellemzőit, a várható kockázatokat. A Kötv. 23/D. § (4) bekezdése szerint a feltérési projekttervet a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv a beruházó részére megküldi, majd a beruházó által jóváhagyott anyagot a Kötv. 23/D. § (4) bekezdése alapján az MNMKK megküldi a projekttervben szereplő, a régészeti feladatellátás elvégzésére megjelölt intézménynek.

A feltérési projektterv alapján a beruházás földmunkával járó kivitelezése során el kell végezni a projekttervben előírt szükséges régészeti szakfeladatokat.

Az 5.2.2 pont jogalapja az elkészült feltárási projekttervet tartalmazó teljes ERD benyújtási idejét a Kr. 40. § (7) bekezdése határozza meg, amely alapján a földmunkával járó tevékenység engedélyezésére vagy közlekedési infrastruktúra-beruházás esetén a földterület megszerzésére irányuló azon első hatósági eljárás megindítására irányuló kérelemhez kell mellékelni, amelyben a hatóság eljár vagy szakhatóságként vagy a szakkérdés vizsgálatával közreműködik.

A közigazgatási hatósági eljárás során tartott közmeghallgatással összefüggésben érkezett észrevételek és az azokra adott válaszok alapján a fenti vélemény nem került kiegészítésre, vagy módosításra.

A szakkérdés vizsgálat a 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 3. számú melléklet 4. pontján, a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény vonatkozó rendelkezésein, illetve a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 87. § (1) bekezdésén és 88. § (1) bekezdésén alapul.

A termőföldre gyakorolt hatások szempontjából (624/2022. Korm. rendelet 3. számú melléklet 6. pontja):

A dokumentáció alapján megállapítható, hogy a Zámolyi- és Pátkai-tározókból álló víztározó rendszer vízminősége jelentősen leromlott, az extrém magas alga és szerves anyag tartalom miatt a tárolt víz csak ritka esetben alkalmas a Velencei-tó vízpótlására. Így halaszthatatlan a víztározók kedvező vízminőségének helyreállítása, amelynek a Zámolyi-tározót követő második lépése a Pátkai-tározó rekonstrukciója. A tervezett vízminőség- és szerkezetjavító beavatkozások célja a külső és belső tápanyagterhelés csökkentése, valamint a vízkormányzás ésszerűsítése, javítása. Ehhez megtörténik a tározótér mederkotrása, illetve a szivárgó árok mederrendezése, a kotrási anyagból töltés- és egyéb földművek (halmentő-tó töltései, 2 db természetvédelmi célt szolgáló sziget, tározó északi részén töltésrekonstrukció, tározó keleti töltésének megerősítése, kiszélesítése) építése, vízgazdálkodási, vízkormányzási műtárgyak (halágyak, burkolt meder a szivárgó-árókban, zsilipek, árapasztók, hordalékfogók, halrács, egyéb műtárgyak) építése, cseréje, rekonstrukciója.

A Császárvíz-duzzasztásával épült, Pátka és Székesfehérvár települések területét érintő, kereszt- és oldaltöltéses, völgyzárógátas kialakítású Pátkai-tározó elsődleges funkciója a Velencei-tó vízszintjének és vízminőségének szabályozása, de halgazdálkodási-horgászati tevékenység is folyik a területén. Vízigyűjtő területe 351 km², maximális üzemi vízszint melletti kiterjedése 312 ha, kapacitása ekkor 7,85 millió m³. A területen víztározás és vízeresztés, valamint a tározó völgyzárógátjának és oldaltöltéseinek karbantartási tevékenysége (évente kétszer kaszálás) folyik. A tározó vízjogi létesítési engedélyt 20217/1971. számon, vízjogi üzemeltetési engedélyt 20.225/1979 számon kapott, jelenleg hatályos vízjogi üzemeltetési engedélye (35700/10182-4/2019) 2029. december 31-ig érvényes. A tározóra környezetvédelmi engedélyezési eljárás eddig nem került lefolytatásra.

A Pátkai-tározó különösen rossz vízminőségű, egész évben hipertróf állapotú víztest, amely rendkívül nagy mennyiségű, magas foszfor- és szervesanyag-tartalmú üledéket tartalmaz. A belső terhelés, vagyis az üledékben felhalmozódott foszfor időszakos kioldódása jelentős mértékben hozzájárul az extrém magas értékek kialakulásához, ezért a tározó mederkotrása és a mederüledék elhelyezése elengedhetetlen. A külső terhelés a Császárvíz felső vízigyűjtőjéből és a Rovákja-patakból származik, a jelentős tápanyagterhelés forrása a mezőgazdaság (talaj erózió, növénytermesztés, állattartás), a tisztított kommunális szennyvíz és a horgászat. A rekonstrukció talajra gyakorolt hatásaival a dokumentáció 3.4. fejezete foglalkozik. A mederkotrás munkák mintegy 252 ha-t érintenek, az elhelyezendő anyag térfogata 2,057 millió m³. A tározó vizének leengedése 2024. április végére valósult meg, a kotrás száraz mederből, földmunkaként kerül elvégzésre. A laboratóriumi vizsgálati eredmények alapján az üledék nem szennyezett, szennyezőanyagot határérték felett nem tartalmaz, növényi tápanyag – foszfor, nitrogén és kálium – tartalma igen magas. A kotort mederüledék tulajdonságai alapján akár mezőgazdasági területre is kihelyezhető, azonban elsődlegesen a mederben megépítendő belső töltésekben (80 000 m³), két szigeten (1 595 000 m³), valamint a tározó keleti oldali töltése és a Szivárgó-árok között (kb. 382 000 m³) kerül elhelyezésre. A tározó medrén kívüli elhelyezés legelő művelési ágú ingatlanokat érint.

A tározó a Pátka 095/2, 0170/1, és 0173/1 hrsz.-ú, valamint a Székesfehérvár 020108 hrsz.-ú ingatlanokon helyezkedik el, melyek közül a Pátka 095/2, 0170/1, illetve Székesfehérvár 020108

hrs.-ú ingatlanoknak van termőföldi alrészlete (szántó, legelő). A tározó környezetében mezőgazdasági területek is találhatóak.

A rekonstrukciós munkák miatt összesen 1,11 ha termőföld végleges, illetve 13,25 ha termőföld időleges más célú hasznosítása szükséges.

Felhívom a figyelmet arra, hogy a tározóból eltávolított mederanyag mezőgazdasági felhasználásához alábbiakat szükséges figyelembe venni:

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (továbbiakban: Tftv.) 49. § (1) bekezdés a) pontja alapján kezelt mederiszap mezőgazdasági felhasználásához a talajvédelmi hatóság engedélye szükséges. A Tftv. 49. § (2) bekezdés e) pontja alapján talajjavító mederanyag termőföldön történő felhasználása a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerint a talajvédelmi hatóságnak történő bejelentéssel történhet.

A Tftv. 2. § alapján a talajjavító mederanyag elsősorban termőföld bemosódásból keletkező, a talaj kedvezőtlen tulajdonságainak megváltoztatására, illetve a kedvező tulajdonságok fenntartására szolgáló, kezelés nélkül termőföldre kihelyezhető mederiszap (26. pont), a kezelt mederiszap olyan mederiszap, amely szennyezőanyag tartalma miatt biológiai, fizikai, kémiai, vagy más megfelelő eljárást követően, a jogszabályi előírásoknak megfelelően helyezhető ki termőföldre (27. pont).

A mezőgazdasági felhasználásra vonatkozó követelményeket, a felhasználást kizáró okokat, korlátozó tényezőket, illetve az elvégzendő vizsgálatokat a talajjavító mederanyag és a kezelt mederiszap termőföldön történő felhasználásának szabályairól szóló 190/2023. (V. 22.) Korm. rendelet határozza meg.

A talajvédelmi hatóság hatásköre a Tftv. 32. § (1) bekezdés alapján a termőföldekre terjed ki. A Tftv. 2. § 19. pontja szerint termőföld az a földrészlet, mely az ingatlan-nyilvántartásban szántó, szőlő, gyümölcsös, kert, rét, legelő (gyep), nádas vagy fásított terület művelési ágban van nyilvántartva.

Tekintettel arra, hogy az eljárás tárgyát képező ingatlanok közül a Pátka 095/2, 0170/1, illetve Székesfehérvár 020108 hrsz.-ú ingatlanoknak van termőföldi alrészlete (szántó, legelő), valamint a tározó környezetében mezőgazdasági területek is találhatóak, tárgyi ügyben a talajvédelmi szakkérdés vizsgálata indokolt.

A talajvédelmi előírásokat a határozat 5.3 pontja tartalmazza.

A közigazgatási hatósági eljárás során tartott közmeghallgatással összefüggésben érkezett észrevételeket és az azokra adott válaszokat megvizsgáltam és megállapítottam, hogy nem tartalmaz a talajvédelmi hatáskört érintő változást kérelmi dokumentációhoz képest.

Szakkérdés-vizsgálat jogalapja: a Tftv. 32. § (1), 53. § (1) bekezdései és 54. §; a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 52. § (1) bekezdése; a 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése, és a 3. melléklet 6. pontja.

Termőföld mennyiségi védelme szempontjából (624/2022. Korm. rendelet 3. számú melléklet 8. pontja):

Az igénybevétel a Pátka külterületi 095/2, 0170/1, valamint a Székesfehérvár külterületi 020108 helyrajzi számon termőföldet érinthet, így a termőföld igénybevételének megkezdése időpontjában az igénybevevőnek rendelkeznie kell a termőföld végleges illetve időleges más célú hasznosítását engedélyező véglegessé vált határozatokkal.

Ugyanezen szakkérdést a hatóság korábban önálló eljárásban nem vizsgálta, ezért a termőföld mennyiségi védelmére kiterjedően a határozat 5.4 pontjában szereplő előírást tettem.

A közigazgatási hatósági eljárás során tartott közmeghallgatással összefüggésben érkezett észrevételek és az azokra adott válaszok alapján a fenti vélemény nem került kiegészítésre, vagy módosításra.

A szakkérdés vizsgálat jogalapja: a hatáskört a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX törvény

7. § (1) bekezdése, a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. r. 1.§ a) pontja, a 36.§ b) pontja, az illetékességet a 37.§ (1) bekezdése, 3. § (3) bekezdés b) pontja, a fővárosi és vármegyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 568/2022. (XII. 23.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése állapítja meg.

Erdőre gyakorolt hatások szempontjából (624/2022. Korm. rendelet 3. számú melléklet 7. pontja):

Pest Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály (továbbiakban: Erdészeti hatóság) PE/ERDŐ/1806-2/2025 ügyiratszámom a tárgyi eljárásban alábbiak szerint végezte el a szakkérdés vizsgálatot.

”
Tárgyi eljárásban elvégeztem a

SZAKKÉRDÉS VIZSGÁLAT-át.

Hivatkozott számú megkeresése alapján a tárgyi ügyben megküldött, a KDT Vízügyi Igazgatóság (8000 Székesfehérvár, Balatoni u. 6.) meghatalmazásából a VIZITERV Environ Környezetvédelmi és Vízügyi Tervező, Tanácsadó és Szolgáltató Nonprofit Kft. által benyújtott kérelem alapján a Velencei-tó vízpótlását biztosító Pátkai tározó rekonstrukciójára irányulóan, a Pátkai-tározó és kiegészítő létesítményei vonatkozásában elkészített környezetvédelmi teljesítményértékelés alapján környezetvédelmi működési engedély kiadása tárgyában indult eljárás dokumentációját áttekintettem.

A dokumentációban foglaltakkal erdészeti hatósági szempontból egyetérttek.

INDOKOLÁS

A Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladék-gazdálkodási Főosztálya (továbbiakban: eljáró hatóság) 2025. február 14-én érkezett megkeresésében fenti tárgyban indult eljárásban kérte a Pest Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztályt (továbbiakban: erdészeti hatóság), hogy a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. (XII.30.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) 3. számú melléklet 7. pontjában meghatározott szakkérdés tekintetében a hatósági feladat ellátásához szükséges szakmai álláspontját adja meg.

A fenti jogszabály alapján az erdészeti szempontból vizsgálandó szakkérdés a következő:

ha az eljárás erdőt érint, és ugyanezt a szakkérdést korábban önálló eljárásban vagy szakhatóságként nem vizsgálták:

a) az erdőre gyakorolt hatások vizsgálata,

b) ha az eljárás során vizsgált beruházás vagy tevékenység erdő igénybevételével jár, akkor az a) pontban foglaltakon túl az erdő igénybevétel engedélyezhetőségének a vizsgálata.

A megküldött dokumentációt áttekintve megállapítottam, hogy a tervezett létesítmény nem érint közvetlenül az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. tv. (Evt.) 6. § (1) bekezdés szerinti erdőt.

Az erdő igénybevétel engedélyezhetőségének vizsgálata adott ügy kapcsán nem szükséges.

A tervezett létesítménynek a környező erdőkre gyakorolt közvetett hatása várhatóan nem jelentős, ezért azt erdészeti hatósági szempontból nem kifogásoltam.

A Pest Vármegyei Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdészeti Főosztályának hatáskörét és illetékességét a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése és 2. számú melléklete állapítja meg.”

Vízügy, vízvédelem szempontjából (624/2022. Korm. rendelet 8. számú melléklet 7. pontja):

A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Khvr.) 1. számú melléklete tartalmazza azon tervezett tevékenységek (ideértve: létesítmények) listáját, melyek megkezdéséhez környezeti hatásvizsgálati eljárás alapján környezetvédelmi engedély megszerzése szükséges.

A Pátkai-tározó paramétereit tekintve kimeríti a Khvr. 1. számú mellékletének 53. pontjában foglalt

peremfeltételeket (*Duzzasztómű vagy víztározó 2 millió m³ duzzasztott, illetve tározott vízmennyiségtől*), tekintettel azonban arra, hogy a Khvr. 2006. január 1-jei hatályba lépését megelőzően létesült, környezetvédelmi engedélyezési eljárás nem került lefolytatásra a tevékenység vonatkozásában.

A benyújtott dokumentáció a Pátkai-víztározó 2019 - 2023. közötti üzemeltetési időszakának környezetvédelmi teljesítményértékelését, valamint a tározón tervezett beavatkozásoknak a környezetre és a vízminőségre gyakorolt várható hatásainak becslését mutatja be.

A Pátkai-tározó a Fejér vármegyei Pátka község és Székesfehérvár megyei jogú város közigazgatási területét érinti, a völgyzárógát Székesfehérvár határában, a Császár-víz 9+470 km szelvényében épült. A vízgyűjtő területe 351 km², felső része a Vértes-hegységhez tartozik. A tározó kapacitása maximális üzemvízszintnél 7,85 millió m³.

Az érintett ingatlanok helyrajzi száma: Pátka 095/2, 0170/1, 0173/1, Székesfehérvár 020108.

A Velencei-tó vízpótlásának szükség szerinti biztosítása végett halaszthatatlan a víztározók kedvező vízminőségének helyreállítása, amelynek – a Zámolyi-tározót követő – második lépése a Pátkai-tározó rekonstrukciójának tervezése, ami vízminőség- és szerkezetjavító beavatkozásokból áll.

A Pátkai-tározó különlegesen rossz vízminőségű, egész évben hipertróf állapotú víztest, és rendkívül nagy mennyiségű, magas foszfor- és szervesanyag-tartalmú üledéket tartalmaz. Az üledék magas foszfortartalma származhat egyrészt az 1990-es évek elejéig tartó, szükségtelenül magas műtrágya használatból, amely országos jelenség volt, másrészt az extenzív horgászati etetésből, harmadrészt a vízgyűjtőn a szennyvíz-elvezetés és -tisztítás megoldásának késlekedéséből.

A vízminőség javító, és a rugalmas vízpótlást biztosító tervezett beavatkozások több részre bonthatók:

- külső tápanyag terhelés csökkentése a Rovákja-patak torkolati szelvénye feletti hordalékfogóval, valamint a torkolata alatt, a tározótérben létesítendő halmentő-tórésszel, amely lehetővé teszi egyrészt a tározónak a halgazdálkodástól független vízkészlet szabályozását, másrészt a horgászatnak a vízminőségre káros hatásainak lokalizálását a halmentő-tórészre;
- a belső tápanyag terhelés csökkentése kotrással, és a kotrási anyag eltávolításával;
- a vízkormányzás észszerűsítése, javítása vízeresztő műtárgyak kialakításával és cseréjével, valamint a Pátkai-tározót megkerülő szivárgó-árok burkolásával.

A tározó mederkotrása és a magas tápanyag- és szervesanyag tartalmú mederüledék elhelyezése elsődleges prioritás. A kotort anyagból a tározó keleti töltése mentén széles töltésváll/nyomópadka, a tározó téren belülré tervezett halmentő-tórész töltései, valamint a tározótéren belül kialakítandó, a természetvédelem céljait szolgáló szigetek építése van tervezés alatt.

A Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság H.23.362-3/96. számon adott vízjogi üzemeltetési engedélyt a Pátka és Székesfehérvár határában megépített víztározó fenntartására, használatára, és az azzal kapcsolatos vízhasználat gyakorlására. Az engedély a H.26.058-3/97. számú, a H.43.690-2/2000. számú, a 10.581/1/2001. számú, a 29790-2/2004. számú, a 33565/2009. ügyszámú (iktatószám: 26138/10.), a 35700/10182-4/2019.ált. iktatószámú, valamint a 35700/7522-3/2021.ált. iktatószámú határozattal módosításra került (vízikönyvi szám: 199/1026-5993). Az engedély 2029. december 31-ig hatályos.

A Pátkai-tározó üzemeltetési szabályzattal rendelkezik (készítette: Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Árvíz és Folyógazdálkodási Osztály, kelt: 2022. augusztus 30.)

A Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság 1975. évtől kezdődően víztározási és vízeresztési tevékenységet folytat a tározó völgyzárógátjában elhelyezett, kézi működtetésű zsilipes műtárgy segítségével. Az utóbbi 5 évben a tevékenység a korábbi időszakhoz képest nem változott. A mindenkori vízállás és az eresztési vízhozam alá van rendelve a Velencei-tó vízkészlet gazdálkodásának és vízminőség szabályozásának.

A Pátkai-tározó területén kotrással, építéssel járó mederkarbantartás nem történt a vizsgált időszakban. A kapcsolódó felszíni víztesteken mederkarbantartás az alábbi szakaszokon és időpontokban valósult

meg:

- a Császár-víz felső szakaszán 2022. októberében kotrás a Móricz-major útárokig (29+981 - 29+300 fkm szelvények között), összesen 681 m hosszban;
- a Császár-víz Csákvár-fornapusztai szakaszán (kb. 2 km-rel a tározótér felett) 2022. augusztusában kotrás (21+300 - 19+000 fkm szelvények között), összesen 1300 m hosszban;
- a Burján-árok zámolyi szennyvíztisztító telep melletti belterületi szakaszán (3+500- 3+800 fkm szelvények között) 2024. májusában, összesen 300 m hosszban.

A kotort anyag mennyisége nem volt jelentős, mindhárom esetben a vízfolyások részüin került elhelyezésre.

A vízügyi hatóság 2019, 2021, 2022 és 2024 években tartott hatósági ellenőrzést a Pátkai-tározónál. Az ellenőrzések során bírság kiszabására nem került sor.

Felszín alatti vizek

A Vértes-hegység déli előterében lehelyezkedő Pátkai-tározó tervezési területe 1 db sekély porózus víztestet (sp. 1.7.1) közvetlenül, míg 2 db mélyebben elhelyezkedő (1 db porózus és 1 db karsztos) víztestet csak közvetetten érinti. Mindhárom víztest az 1-13 *Észak-Mezőföld és Keleti Bakony* alegységhez tartozik. A k.1.1. víztest karbonátos, középhegységi típusú, erősen tagolt felszínű, leáramlási terület, amelynek felszíni kibúvásában megjelenő mintegy 300 km² kiterjedésű része a felszín alatti vizektől függő ökoszisztémák (a továbbiakban: FAVÖKO) szempontjából is érintett. A p.1.7.1 porózus és az sp.1.7.1 sekély porózus víztest enyhén tagolt felszínű dombság, és hidrodinamikai szempontból szintén leáramlási területek, de FAVÖKO érintettsége csak a sekély porózus víztestnek van.

A tervezett beavatkozással közvetlenül érintett sp.1.7.1 sekély porózus víztest mennyiségi állapota „jó”, de kémiai állapotát tekintve (a nitrát és a felszíni vizekkel való kapcsolatából adódó szennyezések miatt) „gyenge” minősítésű.

A víztározót a Császár-víz duzzasztásával, kereszt- és oldaltöltéses kialakítással építették. A tározó vízgyűjtő területe 351 km², amely magába foglalja a tározó közvetlen környezetét a Zámolyi-tározó vízgyűjtőjével együtt.

A tározó vízgyűjtő területének felső része a Vértes-hegységhez tartozik. A felső, karsztos vízgyűjtő részben inaktív, rendkívül kis lefolyási tényezővel jellemezhető.

A vizsgált terület domborzati és földtani adottságainak köszönhetően a talajvíz a völgyekben és a vízfolyások környezetében jellemzően 0-5 m mélységközben helyezkedik el, míg a Vértes-hegység déli előterében és a tározó két oldalán – a magasabban fekvő területeken – a terepszint alatti 10-20 m-es talajvíz mélység jellemző.

Felszíni vizek

Császár-víz

A Császár-víz felső vízgyűjtője erősen módosított víztest, állandó vízszállítás jellemzi. Síkvidéki, kis esésű, meszes, durva mederanyagú, kicsi vízgyűjtőjű vízfolyás. Jellemző hasznosítása vízelvezetés és tározás. A Császár-víz felső víztest hossza 11,2 km.

A Császár-víz Csákvár határában eredő, összesen 27490 méter hosszú patak. A Vértes déli törmelékletjtőjének felszíni és forrásvizeit szállítja a Velencei-tóba. A Göboly-völgyben kis tavat formálva a Csíkvarsai-rétet átszelve a térség talajvízlevezető árkainak vizét összegyűjti, majd a Burján-árok – Kis-Császár-víz rendszerrel egyesülve a Zámolyi-, majd a Pátkai-tározókba torkollik, ahonnan a Rovákja-patakkal együtt Kőrakásnál keskeny szurdokszerű antecendens völgygel töri át a Velencei-hegység kristályos patakköpenyét és Kisfalud-majossal szemben folyik a Velencei-tóba. Évi átlagban 5,9 millió m³ vizet szállít a tóba.

Pátkai-tározó

A Pátkai-tározó a Zámolyi-víztározóval együtt elsődlegesen a Velencei-tó vízszintjének szabályozására szolgál. A vízbő időszakok lefolyásának betározásával és visszatartásával csökkentik az árvízi hozamokat, megakadályozzák a Velencei-tó túltöltődését, illetve a tározott víz leeresztésével mérsékelhető a tóban a vízhiány. A sorba kapcsolt vízpótló rendszer legfelső elemeként a Zámolyi-tározó csak a Pátkai-tározóval volt eredetileg közvetlen kapcsolatban, azonban 2024. márciusa óta a Pátkai-tározó megkerülésével is engedhető belőle víz a Velencei-tóba.

A vizek állapotát feltáró, az ideálshoz közelítő jó állapot elérését megalapozó stratégiai tervként került kidolgozásra a Vízyűjtő-gazdálkodási Terv. Magyarország Kormánya a Magyar Közlöny 2022. évi 71. számában megjelent 1242/2022. (IV. 28.) Korm. határozatban hirdette ki, hogy elfogadta Magyarország felülvizsgált, 2021. évi Vízyűjtő-gazdálkodási Tervét (a továbbiakban: VGT3). A Pátkai-tározó erősen módosított, a VGT3 jelenleg elfogadott besorolása alapján állandó vízborítottságú, területe maximális üzemvízszintnél 3,12 km², hasznos térfogata 7,05 millió m³. A VGT3 jelenleg felülvizsgálat alatt áll, a tározó pedig 2024. áprilisában teljesen leürítésre került, medre jelenleg szárazon áll.

A tározóban végezhető halászati tevékenység, ez azonban teljes mértékben alá van rendelve a vízkészletgazdálkodási céloknak.

A víztározó Pátka község határában létesült kereszt- és oldaltöltéses kialakítással. A leürítő műtárgy a Császár-víz 9+470 km szelvényében van.

Rovákja-patak

A Rovákja-patak Lovasberénytől északkeletre ered, Fejér vármegyében. A patak a forrásától kezdve délnyugati irányban halad, majd Pátkánál eléri a Pátkai-víztározót.

Erősen módosított víztest, állandó vízszállítású. Dombvidéki, közepes esésű, meszes, durva és közepes-finom mederanyagú, kicsi vízgyűjtőjű vízfolyás. Hossza 13,8 km. Jellemző hasznosítása vízelvezetés és tározás.

Felszíni víztestek minőségi állapota

A víztestek biológia állapota *mérsékelt*, illetve rossz besorolású. Fizikai-kémiai, hidromorfológiai, illetve integrált állapotukat tekintve is *mérsékelt*, *gyenge*, illetve *rossz* állapotúak. A Pátkai-tározó kapta a leggyengébb minősítéseket. Mindhárom víztest esetében a *jó* kémiai állapot jellemző.

Felszíni víztestek mennyiségi állapota

A területen található felszíni vízfolyások esetében „*A természetes vízkészletből a vízhasználatok mennyisége a hasznosítható vízkészlet 90 %-a alatt marad*”, a Pátkai-tározó esetében „*Megfelelő a feltöltése tavasszal, és nem minden esetben biztosított az ökológiai vízigény tovább engedése*”. Az érintett víztestek EMVA (Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap) és VKJ (vízkészletjárulék) szerinti mennyiségi állapota a VGT3 szerinti elemzés alapján *jónál nem rosszabb* kategóriába sorolható.

Víztesteket érő terhelések

A Rovákja-patak felől diffúz P szennyezés, valamint a mezőgazdasági területek eróziójából és felszín alatti vízből származó N terhelés, míg a Császár-víz felső víztesten jelentős terhelés érkezik N és P formájában.

Ipari szennyvízterhelés nincs a víztesteken, mivel a vizsgált területen számottevő ipari létesítmény nincs. Az itt működő gazdasági társaságokra, kisüzemekre egyaránt jellemző, hogy a képződő szennyvizüket közcatornába vezetik.

Az érintett víztestek közül egyiken sincs kommunális szennyvízterhelés. Ugyanakkor a Császár-víz felső vízgyűjtőjébe jut bele a Zámolyi-tározó felett található települési szennyvíztisztító telep tisztított szennyvize. A Zámoly és Gánt községek szennyvizeinek tisztítására szolgáló telep kapacitása 2000 lakosegyenérték volt, de 2021-ben 4000 lakosegyenértékre bővült. A napi kibocsátás maximum 400 m³/nap. A telepről kibocsátott szennyvíz BOI és KOI értéke, továbbá a N és P kibocsátás egyaránt magas, vagyis a szennyvíztisztító hatékonysága nem megfelelő.

A Császár-víz felső vízgyűjtőjén található a csákvári szennyvíztisztító telep, melynek kibocsátott vize átvezetésre került a Vértesacsai-vízfolyáson át a Váli-víz vízgyűjtőjére, így nem okoz terhelést a területen.

A területen hulladéklerakó telep nem található, de az illegális lerakások jellemzőek a vízgyűjtőn.

A Pátkai-tározó környezetében és vízgyűjtőjén több bánya üzemel, azonban ezek felszíni vízre gyakorolt negatív hatása nem feltételezhető.

Összességében megállapítható, hogy a Pátkai-tározón a mezőgazdaságból és a horgászatból származó jelentős tápanyagterhelés tapasztalható.

Vízminőségi kárelhárítás

Vízminőségi kárelhárítással kapcsolatos teendők kapcsán a „*Velencei-tó és vízgyűjtő területére vonatkozó vízminőségi kárelhárítási terv*”-ben foglaltak szerint járnak el.

Vízminőségi és árvízi káresemények

A Velencei-tó vízgyűjtő rendszerén tapasztalt kedvezőtlen vízminőségi helyzetre tekintettel 2023. január 17-én 8:00 órakor III. fokú vízminőségi kárelhárítási készülség került elrendelésre, amelynek keretén belül a Pátkai-tározó vízeresztésével kapcsolatos vízminőség fokozott ellenőrzése történt az egész év során. A Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság a III. fokú készülséget további megfigyelés mellett II. fokúra mérsékelte 2024. november 15-én 11:00 órakor. Az őszi hűvös időjárás miatt a Velencei-tóban tapasztalt algásodás mértéke csökkent a nyári extrém magas mértékhez képest. A Velencei-tó vizének sárgás-barnás elszíneződését vélhetően okozó pikoalgák hatása egyelőre ismeretlen a tó ökoszisztémájára, ezért további megfigyelésre és vizsgálatokra van szükség, de ez a jelenség rendkívüli eseményt nem okoz.

A Pátkai-tározó üzemeltetésével kapcsolatba hozható rendkívüli esemény a vizsgált 2019 - 2023. közötti időszakban nem történt.

A Pátkai-tározó vízzel való ellátottsága

A víztározó leeresztésére, vízminőségi okból 2019. és 2023. között nem került sor. 2024. év elején részben a Velencei-tó alacsony vízállása, részben a tározó viszonylag elfogadható vízminősége, valamint az átfogó vízminőség- és szerkezetjavító beavatkozások előkészítése okán a Pátkai-tározó vizének leengedésére is sor került, amely 2024. április végére valósult meg.

A tevékenység során nincs technológiai vízigény, nincs felhasznált víz. A tározó jelenleg leürített állapotban van, így a tervezett beavatkozások vízkormányzás és újabb vízátfutások nélkül elvégezhetőek.

Az építési munkálatok során a Császár-víz vízhozamának egészét, vagy szükséges nagyobb hányadát az átvezető csatornán építendő műtárgyon keresztül kivezetik a mederből a talpszivárgó-árokba, ahonnan a Pátkai-tározó völgyzáró gátja alvízi oldalán kerül vissza a Császár-víz medrébe, azaz megkerüli a tározó teret. Az építés alatt, portalanítási céllal, minimális vízkivétel (kevesebb, mint 1000 m³/év) lehetséges a vízfolyásból.

A megelőző 5 éves időszakban, illetve a megvalósítani kívánt műszaki beavatkozás során nem történik ivóvíz, illetve technológiai célú vízkivétel. A munkálatok során a szociális vízellátás tartályból, illetve palackozott vízzel, míg a használt vizek gyűjtése zárt módon történik. A beavatkozás során a tározóba továbbra is zavartalanul érkezik a Császár-víz vízhozama.

A megelőző 5 évben és jelenleg végzett üzemeltetési tevékenység során a tározóból nem történt vízkészlet igénybevétele. A tározó vízkészlete kizárólag a Velencei-tó vízpótlásának céljából kerül felhasználásra.

A tározó üzemeltetésével összefüggésben nem képződik szennyvíz. A tervezett beavatkozások során minimális mennyiségű folyékony kommunális hulladék keletkezik, amelyet engedéllyel rendelkező szervezet szállít el és ártalmatlanít.

Az egyetlen közvetett szennyvízbevezetés a Zámolyi-tározó felett, a Burján-árok 3+452 m

szelvényében történik.

A beavatkozási területen nincs csapadékvíz-rendszer és a beavatkozási tevékenység során sem kerül ilyen kialakításra.

Ár- és belvízvédelem

A helyi vízkárelhárítás területi bizottságának feladatait az illetékességi területén a megyei védelmi bizottság látja el. Az árvízvédelem, belvízvédelem, helyi vízkárelhárítással és vízminőségi kárelhárítással érintett szakaszokon a védekezés műszaki feladatainak irányításával szakaszvédelemvezető kerül megbízásra. Összefüggő árvízvédelmi műveken, belvízvédelmi rendszerekben, dombvidéki vízfolyásokon, vízminőségi kárelhárítás esetén a különböző védekező szervek műszaki tevékenységének összehangolása a vízügyi igazgatóság feladata.

A rendelkezésre álló nyilvántartás szerint a tározó üzemelő vagy távlati ivóvízbázis védőterületét nem érinti.

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 7. § (4) bekezdésén alapuló 1:100.000-es méretarányú érzékenységi térkép alapján a terület szennyeződés-érzékenységi besorolása a felszín alatti víz állapota szempontjából *érzékeny* (ezen belül 2.a) és 2.e) besorolású).

A tevékenység nincs hatással az árvíz és jég levonulására. A vizek lefolyására és állapotára kifejtett káros hatás megelőzhető körültekintő üzemeltetéssel, valamint a vonatkozó jogszabályokban foglaltak betartásával.

A rendelkezésre álló adatok alapján, a hatáskörömbbe utalt kérdéseket megvizsgálva megállapítottam, hogy a tárgyi engedély kiadásához az általános érvényű, jogszabályokban rögzített előírásokon túlmenően külön vízügyi és vízvédelmi előírás nem szükséges.

A vízügyi és vízvédelmi szakkérdést a környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 8. mellékletében foglalt táblázat 7. pontja alapján vizsgáltam.

A VÍZITERV Environ Környezetvédelmi és Vízügyi Tervező, Tanácsadó és Szolgáltató Nonprofit Kft. által a tényállás tisztázás érdekében összeállított 2111-037-2025 iktatószámú dokumentumot, valamint a 2111-054-2025 iktatószámon készített tervezői válaszokat (projekt vezető: Dr. Kulics Károly Gusztáv) áttekintve nem merült fel a fenti vélemény módosításának, illetve kiegészítésének szükségessége.

Összefoglalás

Magyarország Alaptörvénye - (2011. április 25.) P) cikk (1) bekezdése szerint, a természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.

A Kvt. 6. § (1) bekezdése értelmében a környezethasználatot úgy kell megszervezni és végezni, hogy a) pont: a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő; b) pont: megelőzze a környezetszennyezést.

A Kvt. 6. § (2) bekezdése szerint, a környezethasználatot az elővigyázatosság elvének figyelembevételével, a környezeti elemek kíméletével, takarékos használatával, továbbá a hulladékképződés csökkentésével, a természetes és az előállított anyagok visszaforgatására és újrafelhasználására törekedve kell végezni.

A rendelkezésre álló adatok és dokumentumok, továbbá a szakkérdés vizsgálatok alapján összefoglalóan megállapítható, hogy a tevékenységgel kapcsolatban kizáró ok nem merült fel. A határozat rendelkező részében szereplő előírások betartása mellett, a Kvt. 77. § (2) bekezdése alapján, figyelemmel a R. 1. számú melléklet 53. pontjára a Velencei-tó vízpótlását biztosító

Pátkai-tározó rekonstrukciójára, valamint a Pátkai-tározó és létesítményei üzemeltetésére vonatkozóan a környezetvédelmi működési engedélyt megadtam.

A döntést megalapozó további jogszabályhelyek

A határozat **4.5** „*Értesítési kötelezettségre vonatkozó előírások*” című pontjának jogalapja:

A **4.5.1** pontban a Kvt. 82. § (1) bekezdése alapján rendelkeztem.

A határozat **6.** „*Érvényességi idő*” című fejezetének jogalapja:

A **6.1** pontban az alábbiakra figyelemmel rendelkeztem:

A Kvt. 81. § (1) bekezdésének e) pontja alapján rendelkeztem a környezetvédelmi működési engedély érvényességi idejéről.

A **7.3** pontban az alábbiakra figyelemmel tettem előírást:

A tervdokumentáció tartalmi követelményeit szabályozó jogszabályokban (*a környezetvédelmi felülvizsgálat végzéséhez szükséges szakmai feltételekről és a feljegyzés módjáról, valamint a felülvizsgálat dokumentációjának tartalmi követelményeiről* szóló 12/1996. (VII. 4.) KTM rendelet, Kvt.) és az eljárás során elvégzendő eljárási cselekményeket szabályozó jogszabályokban (Kvt., Ákr.) nem szerepel olyan rendelkezés, amely a környezetvédelmi működési engedély kiadására irányuló eljárásban környezetvédelmi működési engedély meghozatalát ingatlan(ok) tulajdonosi, használoi, vagyongazdálkodói hozzájárulásának meglétéhez kötné.

A vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdés szerint, ha a vízjogi engedély tárgyát képező vízellátási létesítménnyel, vízimunkával érintett ingatlan nem áll az építető tulajdonában vagy vagyongazdálkodásában, amennyiben a kérelem teljesítésének egyéb feltételei fennállnak, az engedély csak az ingatlan tulajdonosának, állami tulajdon esetén vagyongazdálkodójának – a tervezett vízellátási létesítmény tulajdonosát is megjelölő – legalább 2 év időtartamra kiadott hozzájárulásával adható ki, melyre tekintettel a rekonstrukció során végzendő vízimunkával érintett ingatlanok tulajdoni viszonyai a vízjogi engedélyezési eljárásban kerülnek vizsgálatra.

A határozat **8.** „*Rendelkezés a felmerült eljárási költségek viseléséről*” című fejezetének jogalapja:

A Kvt. 95/A. §-a szerint egyes környezetvédelmi, természetvédelmi hatósági eljárásokért - ideértve a szakhatósági eljárásokat, továbbá a bejelentéseket -, valamint igazgatási jellegű szolgáltatásokért igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni.

A *környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól* szóló 14/2015. (III. 31.) FM rendelet (továbbiakban: DíjR.) 2. § (1) bekezdése szerint igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni a rendelet 1.-4. mellékletében meghatározott eljárásokért. A DíjR. 1. számú melléklet 40. pontja alapján jelen eljárás igazgatási szolgáltatási díja 250.000,- Ft, amit az Engedélyes megfizetett.

Az eljárás során egyéb eljárási költség nem merült fel.

Az *eljárási költségekről, az iratbetekintéssel összefüggő költségtérítésről, a költségek megfizetéséről, valamint a költségmentességről* szóló 469/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés 2. pontja alapján a közigazgatási hatósági eljárásban eljárási költség: az igazgatási szolgáltatási díj.

Az Ákr. 129. § (1) bekezdése szerint, az eljárási költséget a hatóság összességében határozza meg, és dönt a költség viseléséről, illetve a megelőlegezett költség esetleges visszatérítéséről.

A Környezetvédelmi Hatóság az eljárási költség viseléséről a fentiekre figyelemmel, az Ákr. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a **8.** fejezetben.

A határozat **9.** „*A döntés közzététele*” című fejezetében az alábbiakra figyelemmel rendelkeztem:

A Kvt. 91/D. § -a értelmében ha az eljárásban legalább ötven ügyfél érintett, továbbá ha e törvény

végrehajtására kiadott kormányrendelet előírja, a határozatot - a kérelmező ügyfél kivételével - hirdetmény útján kell közölni.

A Környezetvédelmi Hatóság az ügyintézés jelen döntés hirdetményezésével és elektronikus úton történt továbbításával lezárta, az ügyintézési határidőt megtartottnak tekinti.

A határozat **10. „Jogorvoslat”** című fejezetében az alábbiakra figyelemmel rendelkeztem:

A döntés elleni fellebbezést az Ákr. 116. § (1) bekezdése, a Kvt. 71/A. § (1) bekezdése biztosítja.

A R. 26/A. §-a szerint a környezetvédelmi hatóság 1–3. számú mellékleten alapuló vagy a 26. § szerinti jogkövetkezményeket megállapító elsőfokú döntése ellen – ideértve a Kormány által kiemelt beruházással nyilvánított építési beruházás ügyében hozott elsőfokú döntést is – a környezetvédelmi hatósági ügyekért felelős helyettes államtitkárhoz benyújtott fellebbezésnek van helye.

A fellebbezésre nyitva álló határidőről az Ákr. 118. § (3) bekezdése rendelkezik.

A fellebbezésre vonatkozó részletes tájékoztatást az Ákr. 116-119. §-ai alapján adtam.

Az Ákr. 82. § (2) bekezdése szerint, ha az adott ügytípusban törvény megengedi a fellebbezést, a hatóság döntése véglegessé válik, ha

- a) ellene nem fellebbeztek, és a fellebbezési határidő letelt,
- b) a fellebbezésről lemondtak vagy a fellebbezést visszavonták, vagy
- c) a másodfokú hatóság az elsőfokú hatóság döntését helybenhagyta, a másodfokú döntés közlésével.

A jogorvoslati illetékről az *illetékekről* szóló 1990. évi XCIII. törvény 29. § (2) bekezdése, a 73. § (1) bekezdése és az *eljárási illetékek megfizetésének és a megfizetés ellenőrzésének részletes szabályairól* szóló 44/2004. (XII. 20.) PM rendelet rendelkezik.

A *környezetvédelmi hatósági nyilvántartás vezetésének szabályairól* szóló 58/2019. (XII. 18.) AM rendelet szerint jelen határozat nyilvántartásba vételéről gondoskodom.

A Környezetvédelmi Hatóság a döntését a 624/2022. Korm. rendelet 5. § (1) bekezdés c) pontja és (2) bekezdése, a 625/2022. Korm. rendelet 6. § (1) bekezdés c) pontja és (2) bekezdése, valamint a *hulladékgazdálkodási hatóság kijelöléséről* szóló 124/2021. (III. 12.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 124/2021. Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés a) pontja alapján, a Kvt. 77. § (2) bekezdés szerinti hatáskörében, valamint a 624/2022. Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése, a 625/2022. Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése, illetve a 124/2021. Korm. rendelet 1. § (2) bekezdése szerinti illetékességére tekintettel hozta meg.

A kiadmányozási jog gyakorlása a *fővárosi és vármegyei kormányhivatalok szervezeti és működési szabályzatáról* szóló 15/2024. (VI. 28.) KTM utasítása és a *Fejér Vármegyei Kormányhivatal vezetőjének a kiadmányozásról* szóló 19/2024. (XI. 21.) utasítása alapján történt.

Székesfehérvár, időbélyegző szerint

Dr. Tanárki Gábor
főispán
nevében és megbízásából

Petrás József
főosztályvezető